

VOKIETIJA PASIDAVĖ

Maskvos radio ir spauda geg. 6 d. paskelbė, kad tie "dingusieji" lenkų vadai, viso 16 asmenų, apie kuriuos užsieny taip susirūpinta, esą areštuoti "saugumo dėlei". Jie esą kaltinami už sabotazą ir organizavimą ir palaikymą nelegalios bevielio telegrafo stoties Sovietų kariuomenės užnugaryje ir tt.

Taip dabar paskelbė Maskva po virš mėnesio tylėjimo, kuomet tapo moraliai "prisipirta prie sienos" Amerikos ir Anglijos.

Praeitą savaitę šis reikšmingas buvo viešai iškeltas Anglijos Parlamente, o pastaromis dienomis San Francisco buvo paskelbtas viešai, kad Jungt. Valstybių sekretorius Stettinius ir Anglijos užsienio ministeris Eden pareikalavo ten esančio Sovietų komisaro Vaječeslovo Molotovo paaiškinti, kas atsitiko su tais 16 lenkų demokratiškos partijų vadais, kurie prieš mėnesį laiko nuvyko į Rusų slaptosios policijos štabą dėl kelionės Maskvon, (sulig rusų nurodymų) pasitarimui su Sovietų vyriausybe Lenkijos klausimais.

Kaip žinoma, tie lenkų požemio vadai, kurie per tiek metų vedė kovą prieš Hitlerio priespaudą nebuvo žinomi, kas jie tokie yra. Aukštieji Sovietų pareigūnai užtikrinę juos savo garbės žodžiu, kad jie nebus liečiami ir drąsiai gali išeiti viešumon ir atvykti į nurodytą vietą iš kur jie būsią nuvežti Maskvon pasitarimui Lenkijos klausimais.

Lenkai, matyt, savo didžiojo alijanto užtikrinimui jų saugumo ir neliečiamybės patikėjo ir nuvyko nurodyton vieton, ir nuo to laiko jie staiga dingę. Į visus Anglijos valdžios paklausimus Maskva atsakė tylėjimu. Bet po virš mėnesio laiko, kuomet Amerika ir Anglija atsiskė toliau tartis su Rusija Lenkijos klausimu iki ji nepasakys kas atsitiko su tais 16 demokratiškos lenkų grupių vadais. Maskva išėjo su pranešimu, kad jie areštuoti ir pridėta jiems visa eilė įvairių kaltinimų.

Reiškia didžioji pasaulio galybės Rusija, nusigando 16 lenkų, kad rado reikalo sulaužyti savo jiems duotą garbės žodį dėl jų saugumo.

Greičiausiai Sovietų valdininkai šiaip sprotatauja: jei tie lenkai kovojo su vienu diktatorium už Lenkijos išlaisvinimą, tai kovos ir su kitu, todėl visus, kurie buvo priešingi Hitlerio priespaudai reikia likviduoti.

Šis faktas dar kartą paliudija, kad diktatoriai, nežiūrint ar jis būtų juodas, rudas raudonas ar geltonas, su jokiomis sutartimis nei pažadais nesiskaito, ir savo šalis valdo gengsterių metodu. Jie laikosi

LET'S FINISH
THE JOB—
BUY EXTRA
BONDS TODAY!

Amerikietis karys sargyboje kai vokiečiai kasa laidojimų nužudytų ir badu nukankintų belaisvių, kuriuos naciai mirtinai išniekinę paliko nelaidotus Nordhausen, Vokietijoje. Toje vietoje buvo palaidoti 2,500 nekaltų aukų.

Keturi Didieji Vieningi Visais Klausimais—Tik Ne Lenkijos

San Francisco, Cal., geg. 7.—Keturių didžiųjų valstybių — Jung. Valstybių, Britanijos, Rusijos ir Kinijos atstovai Suvienytų Tautų konferencijoje susitarė vieningai visais kitais klausimais, išskyrus Lenkijos ir kolonijų klausimus.

Šiandien prasidėjo pasitarimas mažųjų tautų klausimu. Šis klausimas yra labai svarbus, nes kai kurios mažosios tautos, nors ir yra išlaisvintos iš nacių vergijos, bet dar nėra išlaisvintos iš talkininkės vergijos, kaip pavyzdžiui — Lietuva, Latvija, Estija, na ir Lenkija kol kas negali iškovoti sau prideramų teisių, nežiūrint to, kad Jungtinės Valstybės ir Anglija nepripažįsta tų valstybių okupantams.

Brooklyno lietuviškų bolševikėlių laikraštis "L." gegužės 5 d. laidoje rašo: "Gal jau bus pastiprėję antrasis dvikojis bestija, vardu Adolfas Hitleris". Kaip su trečiuoju ir ketvirtuoju, kurie taip pat yra ne kiek nemažesni "bestijos"? Kaip su mažesniaisiais, kurie pritaria teroru ir taiką mylinčių tautų užgrobinimui ir pavergimui? Nacizmas, fašizmas ir komunizmas yra didžiausios pasaulio blygybės. Ne kas kitas, kaip tik tų trijų blygybių vykintojai ir platintojai sukūrė ir šį baisų karą. Tik tas blygbes panaikinus, pasaulis galės pradėti atstatymo darbą pasaulyje; taiką mylinčios tautos atgaus laisvę ir nepriklausomybę.

Lenkijos klausimu susitarti sutrukdė šešiolikos lenkų vadų areštavimas Rusijoje, kurie nuvyko į Rusiją, gavę saugumo užtikrinimą, pasitarimui su Maskvos vyriausybe, ir ten buvo areštuoti. Maskvos vyriausybė primeta lenkų vadams įvairius kaltinimus. Bet mažai kas tiki Maskvai, kad tie kaltinimai būtų tikri. Todėl Jung. Valstybės ir Anglija tebeilaukia iš Maskvos pasiaiškkinimo. Maskva kaž kodėl delsia.

Rašant apie lenkų vadų areštavimą, prisimena Lietuvos užsienio ministro p. Urbšio ir kitų Maskvoje sulaukymas. p. Urbšys buvo Maskvos iškvietas 1940 metais pasitarimui. Kaip tik jis nuvyko į Maskvą, buvo sulaikytas. Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Maskva turėtų pasiaiškinti ir dėl Lietuvos atstovų sulaikymo ir gražinti juos į Lietuvą, jeigu jie yra dar gyvi.

★ Pereitą savaitę per keturias dienas buvo užimti trys didžiausieji Vokietijos miestai: Pirmadienį amerikiečiai kad išlaisvino savo sostinę užėmė - užkariavo Munch'ą, kuris 1942 metais turėjo 829,000 gyventojų.

vo Maskvos iškvietas 1940 metais pasitarimui. Kaip tik jis nuvyko į Maskvą, buvo sulaikytas. Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Maskva turėtų pasiaiškinti ir dėl Lietuvos atstovų sulaikymo ir gražinti juos į Lietuvą, jeigu jie yra dar gyvi.

★ Pereitą savaitę per keturias dienas buvo užimti trys didžiausieji Vokietijos miestai:

Pirmadienį amerikiečiai kad išlaisvino savo sostinę užėmė - užkariavo Munch'ą, kuris 1942 metais turėjo 829,000 gyventojų.

Šiandien prasidėjo pasitarimas mažųjų tautų klausimu. Šis klausimas yra labai svarbus, nes kai kurios mažosios tautos, nors ir yra išlaisvintos iš nacių vergijos, bet dar nėra išlaisvintos iš talkininkės vergijos, kaip pavyzdžiui — Lietuva, Latvija, Estija, na ir Lenkija kol kas negali iškovoti sau prideramų teisių, nežiūrint to, kad Jungtinės Valstybės ir Anglija nepripažįsta tų valstybių okupantams.

Brooklyno lietuviškų bolševikėlių laikraštis "L." gegužės 5 d. laidoje rašo: "Gal jau bus pastiprėję antrasis dvikojis bestija, vardu Adolfas Hitleris". Kaip su trečiuoju ir ketvirtuoju, kurie taip pat yra ne kiek nemažesni "bestijos"? Kaip su mažesniaisiais, kurie pritaria teroru ir taiką mylinčių tautų užgrobinimui ir pavergimui? Nacizmas, fašizmas ir komunizmas yra didžiausios pasaulio blygybės. Ne kas kitas, kaip tik tų trijų blygybių vykintojai ir platintojai sukūrė ir šį baisų karą. Tik tas blygbes panaikinus, pasaulis galės pradėti atstatymo darbą pasaulyje; taiką mylinčios tautos atgaus laisvę ir nepriklausomybę.

Rašant apie lenkų vadų areštavimą, prisimena Lietuvos užsienio ministro p. Urbšio ir kitų Maskvoje sulaukymas. p. Urbšys buvo Maskvos iškvietas 1940 metais pasitarimui. Kaip tik jis nuvyko į Maskvą, buvo sulaikytas. Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Maskva turėtų pasiaiškinti ir dėl Lietuvos atstovų sulaikymo ir gražinti juos į Lietuvą, jeigu jie yra dar gyvi.

Karas Europoje Pasibaigė

Užsieny Reikia 12 Milijonų Tonų Maisto

Washington, D. C., geg. 5 — J. V. agrikultūros departamento apskaičiavimu, Europai reikalinga 12 milijonų tonų maisto tarp rugpiūčio mėn. šių metų ir to paties mėn., 1946, būtent, tose srityse, kurios tapo išlaisvintos iš nacių vergijos.

Europos išlaisvintom sritim daugiausia bus reikalinga kviečių, sako agrikultūros departamentas, taipgi riebalų, mėsos, kiaušinių, pieno produktų ir cukraus.

Visiems žinoma, kad, išskyrus kviečius, yra didelis pareikalavimas kitų produktų ir šioje šalyje, kurie reikalingi Europai.

Danai Suėmė 10,000 Pro-Nacių

Kopenhaga, Danija, geg. 7 — Šiame mieste danai paskutinį kartą susirėmė su okupantais naciais ir pro-naciais šiame mieste. Danai patriotai puolė nacių ir kivsilingus, kad išsilaisvinti. Kautynėse užmušta ir sužeista 255 danai patriotai.

Danai patriotai ne tik, kad išlaisvino savo sostinę, bet taip pat suėmė 10,000 pro-nacių, kurie talkininkavę naciams.

Politiniai Konferencijos Sunkumai Jau Praėjo, Tvirtina Stettinius

Manoma, Kad Rusai Konferencijoj Nedrįs Kelti Pabalčio Valstybių Klausimo

M. KIZIS

SAN FRANCISCO, Cal., — San Francisco dienraštis "Examiner" trečiadienio laidoje praneša:

"Antradienio vakarą, tuojau po pasikalbėjimo su laikraštiniškais, sekretorius Stettinius buvo užklaustas apie pranešimus sąryšyje su neišvengiamais rusų reikalavimais dėl Liublino lenkų ir, ko gero, Maskvos kontroliuojamų trijų Pabalčio valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — atstovybės.

Stettinius pareiškė, kad konferencijoj nekilo jokių naujų politinių ginčų; jis aiškiai buvo nustebintas, kai buvo paminėtos Pabalčio valstybės. Apsigalvojęs jis pasakė, kad konferencija atrodo nugalėjusi didžiausius politinius sunkumus ir nurodė į tą faktą, kad komisių ir komitetų organizacija pasitaisė, be jokių naujų problemų pažymių."

Trys Didieji Paskelbs V-E Dienos Proklamaciją

Londonas, geg. 7 — Didysis karas Europoj pasibaigė šiandien. Vokietija pasidavė besąlyginiai.

Pulk. Gen. Gustaf Jodl, Vokietijos armijos štabo vyriausias viršininkas, pasirašė besąlyginio pasidavimo Amerikai, Anglijai ir Rusijai raštą gen. Eisenhower'io centre Reims, Prancūzijoje. Alijantų vardu tą vokiečių besąlyginio pasidavimo raštą pasirašė gen. W. B. Smith 2:41 val. rytą Reims miestelio mokykloje. (Mūsų laiku buvo 8:41 val. vakare, sekmdienį).

Taigi po penkių metų, aštuonių mėnesių ir šešių dienų užsibaigė bausis kraujo praliejimas Europoje. Vokietijos besąlyginis pasidavimas buvo oficialiai paskelbtas po to, kai vokiečių radio pareigūnas paskelbė Vokietijos žmonėms, kad adm. Karl Doenitz įsakė visoms karo jėgoms kapituliuoti (pasiduoti), ir taipgi įsakė sustabdyti submarinų karą vandenyne.

DIDŽIAUSIAS, KRUVINIAUSIAS KARAS ISTORIJOJ

Džiaugiamės, kad karas Europoj užsibaigė, bet tą džiaugsmą sudrumščia tas, kad karas su Japonija dar neužsibaigė, ir kad dar daug gyvybių bus sunaikinta. Be to, didžiausias, kruviniausias karas Europoj, kaip sakoma užmušta, sužeista ir paimta į nelaisvę iš abiejų kariuomenių pusių, būtent, alijantų ir vokiečių, 40,000,000 žmonių. Tikrai nėra kuo džiaugtis, o tik tiek, kad kitų gyvybių bus sutautpytos Europoj. Bet su Japonija karas dar neužsibaigė. Sovietų Rusija iki šiol, nežiūrint, kad ji yra talkininkė, nepaskelbė ka-

ro Japonijai. Su Japonija beveik tik Jung. Valstybių karo jėgos turi grūmtis. Pagelbsti kiek Anglija. Bet kaip su Rusija? Ar ir toliau laikysis neutraliai? Jung. Valstybės ir Anglija talkininkavo nuoširdžiai Rusijai. Todėl nors dabar Rusija turėtų stoti į talką alijantams, kad užbaigti karą su Japonija, kad ir Japonija kapituliuotų taip, kaip Vokietija kapitulavo (pasidavė).

ro Japonijai. Su Japonija beveik tik Jung. Valstybių karo jėgos turi grūmtis. Pagelbsti kiek Anglija. Bet kaip su Rusija? Ar ir toliau laikysis neutraliai? Jung. Valstybės ir Anglija talkininkavo nuoširdžiai Rusijai. Todėl nors dabar Rusija turėtų stoti į talką alijantams, kad užbaigti karą su Japonija, kad ir Japonija kapituliuotų taip, kaip Vokietija kapitulavo (pasidavė).

PREZ. TRUMAN PAREIŠKIMAS

Prez. Truman, gavęs žinias, kad Vokietija besąlyginiai pasidavė, turėjo pasitarimus su savo pagalbininkais. Prezidentas Harry S. Truman pareiškė, kad jis nedarys jokio oficialio paskelbimo apie karo užbaigą Europoje, kol toks paskelbimas nebus sudarytas bendrai visų trijų valstybių, būtent, Jung. Valstybių, Anglijos ir Rusijos, kurioms Vokietija pasidavė.

Japonijos Spauda Reikalauja Nutraukti Ryšius Su Vokietija

Pranešama, kad Japonijos spauda, kaip tik sužinojo, kad Vokietija pasidavė alijantams besąlyginiai, reikalauja, kad Japonijos vyriausybė nutrauktų ryšius su Vokietija, nes Vokietijos gestapo viršininkas Heinrich Himmler "aiškiai sulaužė ašies trijų - šalių sutartį".

Japonijos spaudos reikalavimas aiškiai parodo jos silpnumą. Ji jaučia, kad jos laukia toks pat likimas, kaip ir Vokietijos. Jeigu Japonija tuojau nepasidavys besąlyginiai, tai tik daugiau gyvybių bus sunaikinta, bet susilauks to paties galo — pralaimėjimo.

AMERIKIEČIAI SUNAIKINO 20 JAPONŲ LAIVŲ TIES KOREJA

Guam, geg. 7 — Didieji Jung. Valstybių laivyno medžiotojai lėktuvai, pasikėlę iš Okinawa salos bazės, kur Jung. Valstybių kareiviai smarkiai tebesikauja, kad užtikrinti sausos salos užėmimą ir saugumą, puolė japonų laivyną ties Koreja.

Amerikiečiai lakūnai nuskaudino keturius japonų laivus ir paliko penkius skęstančius ir sužalojo vienuolika kitų japonų laivų.

Britų karo laivai bombardavo japonų pastatus Miyako saloj.

IVAIRIOS ŽINIOS

LIETUVIŲ KATALIKŲ SEIMELIS PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ LIETUVOS IŠLAISVINIMO REIKALU

Sekmadienį, gegužės 6 d., Šv. Roko lietuvių parapijoje, Brockton, Mass., įvyko Naujos Anglijos Lietuvių Katalikų Federacijos apskričio sušauktas seimelis, kuris pradėtas iškilmingomis šv. mišiomis tos parapijos bažnyčioje. Šv. mišias atnašavo kleb. kun. J. Švagždys. Pamokslą pasakė kun. Justinas Vaškys, pranciškonas, — "Varpelio" redaktorius.

Seimelio sesijos prasidėjo 2 val. po pietų parapijos salėje. Seimelį atidarė vietinio Federacijos skyriaus pirmininkas p. J. Trainavičius, Malda atkalbėjo kun. Justinas Vaškys, pranciškonas. Kleb. kun. J. Švagždys pirmiausia pasveikino seimelį savo vardu ir taipgi apskričio pirmininko p. A. Daukanto, kuris atvykęs į Brocktoną sužinojo, kad jo giminaitis staiga mirė, ir kun. P. J. Juškaičio, kuris dėl svarbių priežasčių negalėjo atvykti.

Kun. J. Švagždys pasiūlė seimeliui prezidiumą, būtent, vedėju p. A. E. Kneizį, pagalb. p. J. Trainavičių, rašt. p. B. Jakutį. Seimelis vienbalsiai užgėrė pasiūlytus atstovus. Mandatų komisijon išrinkti šie: p. Julia Jakavonytė, p. Jurgis Versiackas ir p. Antanas Peldzius. Rezoliucijų komisijon išrinkti šie: kun. Justinas Vaškys, pranciškonas, kun. F. Norbutas, p. Ona Pazniokaitė, adv. Antanas Young ir kun. J. Švagždys. Tvarkdarys — K. Grigas.

Massachusetts valstybės gubernatorius Maurice J. Tobin sveikino seimelį laišku ir apgailestavo, kad negalėjo dalyvauti. Bostono mayoro John E. Kerrigan vardu sveikino p. Charles Brooks. Iš dalyvių sveikinimo kalbas pasakė

nos šeiminkės. p. A. F. Kneizys kvietė visus dalyvauti Darbininkų Radio koncerte, kuris įvyks sekmdienį, gegužės-May 20 d., Jordan Hall, Bostone.

Malda sukalbėjo kun. J. Vaitekūnas. Tuo ir užsibaigė seimelis.

Po to daugelis dalyvių suėjo į kitą svetainę ir ten buvo pavaišinti skaniais užkandžiais. Pažymėtina, kad Brocktoniečiai pavaišino visus be jokio atlyginimo. Net ir pointų niekas neturėjo duoti. Tai priklauso nuo visų nuoširdus aciū Brocktoniečiams!

Šeiminkėmis ir patarnautojomis buvo šios: pp. Ona Norkiūtė, Ruta Ykasalaitė, Florencia Tamulevičiūtė, Julia Adomaitytė, Al. Jakavonis, Ona Norkiūtė, Julia Jakavonytė ir taipgi nuoširdžiai patarnavo kun. F. Norbutas.

Visį išsiskirstė gražioje nuotaikoje.

★ Trečiadienį raudonieji galutinai užėmė Berlyną, Vokietijos sostinę, kuris normaliais laikais turi 4,339,000 gyventojų.

Ketvirtadienį britai paėmė Hamburg'ą, antras didžiausias Vokietijos miestas ir didelis uostas su 1,712,000 gyventojų.

Iš visos Vokietijos didžiųjų miestų pabaigoje pereitos savaitės buvo tik du miestai, kur dar plevesavo hačų svastika, būtent, Dresdenas su 630,000 gyventojų ir Brelau su tiek pat gyventojų. Bet ir tie miestai yra stipriai apgulti ir jų kritimas neišvengiamas.

★ Po Hitlerio mirties buvo manyta, kad Vokietija pasipuoš gedulo ženkla. Bet praėjo kelios dienos ir jokių paskelbimų tuo klausimu nepadaryta. Netgi ir apie kokias iškilmingas laidotuves nieko nesigirdi. Išnyko Hitleris ir su juo jo patarėjai bei bendradarbiai — Himmleris, Goebels, Goering, Ribbentrop, Ley. Tik yra žinoma, kad tik naujas fiureris Doenitz su savo nauju užsienių reikalų ministru atskrido į Kiel, kur tuojaus susisiekė su Britų karo vadu Montgomeriu.

MAN PER NAKTĮ

Man per naktį buvo liūdna, šmėklos ardė tylą, Bet vėl rytas lapuos mirga, Vėl saulutė kyta.

Vėl pasveikino dainužė, Ašaros išdžiūvo, — Ar klausai manęs, drauguže, Dėl tavęs jos žuvo!

Tavo aiškų, skambų vardą Aš minėt minėjau Ir kiekvieną tavo raidę Pasakon idėjau!

Faustas Kirša

RUGIAGELĖS

Vien tik mėlyna akyse! Žemėj, ore ir danguj daugiau nieko nebmatsysi, — vien tik mėlyna akyse.

Užsimerkis, pamąstysi, nusi juoksi... O paskui — vien tik mėlyna akyse, žemėj, ore ir danguj.

Kazys Binkis

Schweinfurto gyventojai sunėšė savo radio priimtuvus, kai buvo paskelbtas įsakymas tą padaryti. Alijantų kariai juos peregzaminuoja.

A. J. NAMAKSIO KALBA

pasakyta šeštadienį, gegužės 5 d., Darbininkų Radio programoje iš WESX radio stoties, Salem, Mass.

Šiandien aš nekalbėsiu apie politiką, bet apie tai, ką mes visi mylime, būtent, lietuviškas dainas ir muziką. Lietuvis nuo senų senovės yra pamylys dainas, ypač motinėles. Lietuvis apdainuoja savo visus vargus, visus širdies skausmus, savo džiaugsmus. Mažai rasime lietuvių, kurie nemylėtų dainų ar dainuoti. Daina jungia, suriša sielas meilės ryšiais. Mes trokštame savo dainelėmis pasigerėti, mes norime ir turime prieš pasaulio akis jomis pasididžiuoti.

Todėl mūsų visų lietuvių yra šventa pareiga rūpintis, kad mūsų dainos menas užimtų aukščiausia vietą pasaulio meno srityje, kad mūsų artistai galėtų žavėti ne tik mūsų sielas, bet ir kitataučių, nes dainos menu mes galime geriausiai išgarsinti mūsų tautos vardą. Mes turime palaikyti savuosius artistus, kurie daina ir muzika kelia mūsų tautos vardą, mūsų senosios tėvynės garbingą praeitį. Mes turime palaikyti ir tas įstaigas, kurios remia dainos ir muzikos meną, neatsižūrėdamos į sunkų darbą ir dideles išlaidas. Viena tokių įstaigų yra, tai Darbininkų Radio programa, kuri ne tik šeštadieniais išpildo gražių lietuviškų dainų ir muzikos programą, bet kasmet ruošia koncertus, kurių programą išpildo įžymiausi artistai dainininkai ir muzikai.

Šįmet šios radio programos metinis koncertas įvyks sekmdienį, gegužės-May 20 dieną, 3:30 valandą po pietų, Jordan Hall, Huntington Ave. ir Gainsboro Street, Bostone. Dainų ir muzikos programą išpildys mūsų įžymiausi artistai - dainininkai — Anna Kaskas, lietuvaitė, Metropoli tan Operos žvaigždė, ir Rapolas Juška, Amerikos plačiai žinomas basas. Jiedu yra žinomi ne tik mums lietuviams, bet ir kitataučiams.

Suprantamas dalykas, kad ne visi galėsite atvykti į koncertą, bet visi galite paremti šią radio programą ir jos koncertą dovanėlėmis. Taigi paremkite šią programą — tą lietuvišką kultūrinį darbą, kuris yra mūsų visų pasididžiavimas. Iki pasimatymo sekmdienį, gegužės-May 20 dieną, Jordan Hall, Bostone. Ten mes turėsime tikrą meno puotą. Lai skamba lietuviška daina po šalis plačiausias!

JAUNYSTĖS DAINA

Ei, jaunyste, tu galinga, Tu linksma, šviesi, audringa, Kaip žaibai dausų! Nieks tau kelio neužtvėnkia, Tau pasaulis galvą lenkia Iš kovos balsų. Jei pasišventė jaunystė, Kas pasauly gal išdrįsti Jos mėgint jėgų! Kovose jai laimė duota. Drąsiai eis apvainikuota Laurų vainiku.

Putinas

LIETUVIŠKI RŪPESNIAI

Iš pasikalbėjimų su Lietuvos pareigūnais gauni įspūdžio, kad dėl įvykių Lietuvoje ir Europoje jiems rūpesnių netrūksta ir yra užsiėmę korespondencija iš įvairiausių pasaulio kampų. Lietuvos tremtinių problema yra valdžios įstaigai. Paruoštas ir informacinis pareiškimas spaudai. Plačiai išdėstyta Lietuvos tremtinių problema.

Ryšium su netikėta Prezidento Roosevelt'o mirtimi, Lietuvos Atstovas p. Zadeikis Lietuvos vardu įteikė užuojautą Ponii Roosevelt ir Amerikos vyriausybei. Jis vėliau parengė naują Prezidentą Harry S. Truman ir dalyvavo Kongrese laike naujo Prezidento pirmojo ten atsilankymo. Lietuvos Ministras, drauge su visais kitais diplomatinio korpuso nariais, dalyvavo Prezidento priėmimo Blair House, Washingtone.

Spec. Rep. Washington, D. C.

Darbininkas išleido "GYVOJO ROZANČIAUS PASLAPTYS" knygutės formoje. Kiekviena paslaptis iliustruota paveiksiais. Šioje knygutėje taipgi yra ir narystės mokesčių lapeliai. Knygutės kaina 20c. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KOVA DĖL BALTIJOS VALSTYBIŲ PRASIDEDA

Molotovas Teiraujasi, Koks Amerikos Delegatų Nusistatymas

M. KIZIS

SAN FRANCISCO, Cal., geg. 2 d. — San Francisco Call Bulletin praneša:

Pretenzijos į Pabaltį

"...Tuo pačiu laiku iš lietuvių sluoksnių pranešama, kad yra tvirtinama, jog Molotovas stengiasi patirti, kaip Amerikos delegacija reaguotų, jeigu Rusija prašytų dar trijų balsų (pasaulio organizacijos) seime Lietuvai, Latvijai ir Estijai".

Formalaus prašymo iki šiol dar neįteikta. Šita žinia nedaug ką tepriededa prie tų informacijų, kurios buvo atėjusios diena prieš tai.

Viena tikrai patiriama, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos stovio klausimas jau yra iškeltas viešumon.

Sovietų delegacija San Francisco konferencijoje, kaip matome, dar nėra įteikusi formalaus prašymo dėl Baltijos valstybių atstovavimo, bet delegatas Molotovas jau darąs žingsnių patirti, ar Jungtinių Amerikos Valstybių delegatai pritarų jo norui gauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos balsus būsimoje pasaulio organizacijoje. Du kartu pralaimėjęs Liublino lenkų klausime, sovietų diplomatas elgiasi atsargiai.

Rožančiai

"Darbininko" administracijoje galite gauti sekamų rožančių:

Puikus baltas, sidabrinis	\$8.00
Juodas stiprus	\$1.25
Rusvas stipriai padarytas	\$1.20

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Užsiprenumeruokite Įdomiausį Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKA"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstančių laikraščių, Amerikoje. Jis išėina du sykių į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams	\$4.00
Pusei metų	2.00
Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina	\$2.00
Pusei metų	1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

SVENC. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaityti ir netikintieji!

Liurdo knyga Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais irišta, virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny, 1 kart sa-tėj metams \$2.50

DARBININKAS

866 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680Vargu Bejmanoma Pilnai
Susitarti

Ne visų laikraštinių vienodos pažiūros į San Francisco konferenciją. Gal dėlto, kad ne visiems lengva tiksliai susiorientuoti. Kaip tai sakoma, kad iš daugelio medžių nesimato girios — taip iš pernelyg didelio delegatų skaičiaus sunku susigaudyti, kurion pusėn krypta konferencijos eiga. Bet kai kurių bendrų įspūdžių vis dėlto esama, tik nevienodai juos supranta. Dešinieji reporteriai visur žiūri rusų užsispyrimą ne per plauką nenutolti nuo Maskvos instrukcijų. Sovietų atstovai atkakliai derisi už kiekvieną, taip sakant, skatiką. Nori viską išgauti ir niekur nenusileisti. Tačiau ir Amerikos delegacija parodo atsparumą. Jau čia nebe Maskva, ne Teheranas, nėgi Jalta. Bet vis dėlto pastebima, kad atsparumo permaža. Amerikiečiai galėtų būti nei griežtesni, tai bent mandagiai kietesni. Dešiniųjų korespondentų manymu, dar per daug tebenušleidiama maskviečių užgaidoms, ypač akivaizdžiai to fakto, kad Rusija apsitverusi kiniška siena ir neišleidžia į savo vidų jokių komisių nei korespondentų. Ji veda derybas, užrišus savo talkininkų akis.

Iš kitos pusės, kairieji Amerikos korespondentai žiūri San Francisco konferencijoj kažkokį sąmokslą prieš Sovietų Sąjungą. Komunistai tiesiog pareiškia, kad konferencija — fiasco (visai nepavykus), daugiausia dėlto, kad Prez. Trumanas ne tai neaiškus, ne tai pasyvus, būtent, pasiduodas Vandeburgo įtakai. Tai esąs pragaištingas nusiteikimas, neigiamai atsiliepiąs ant viso pasaulio likimo. Gi kiti komunistų šalininkai eina dar toliau: atvirai pasisako apytikriai nujuntą, kad Amerikos delegacija krypta į neprietelingu Sovietams nusistatymą, neišskiriančią net galimybės ginkluoto tarp Rusijos ir Amerikos susirėmimo. Tokia kryptis jau seniai užsimezgusi. Vos prasidėjus rusų su vokiečiais karui, birželio mėnesy, 1941 m., pasak New York Times, Trumanas, tuomet tik Senatorius, būk taip pasisakęs: "Jei matysime, kad vokiečiai laimi, mes gelbėsime Rusiją; bet jei Rusija ims viršų, mes turime šelpit vokiečius, kad jie tarp savęs ko daugiau išsižudytų. Bet aš nieku gyvu nenoriu, kad Hitleris laimėtų. Ir vieni ir kiti nelaiko savo žodžio".

Žinoma — aiškina komunistuojantis laikraštis — ką Trumanas pasakė 1941 m., nereiškia, kad jis taip manytų 1945 m., bet vis dėlto tokiu mintyju dabar esanti užsikrėtus Amerikos delegacija. Iš viso, didžiū-

Alijantų kariuomenei užėmus vokiečių miestus ir kai karo ginklų galima buvo visus gauti, tuomet jaunieji vokiečiai darydavo visokius kariškus triksus. Štai vienas iš jų.

Iš Laisvos Šveicarijos Spaudos

Visa šveicarų spauda paskelbė Amerikos Jungtinių Valstybių valstybės paskretoriaus Grew pareiškimą, kad Pabalčio valstybių padėtis, USA akimis žiūrint, nepasikeitė ir po Jaltos konferencijos. Lygiu būdu Amerika ir toliau pripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinius Washingtone.

Basler Nachrichten (5. III) su pasitenkinimu pastebi, kad Amerikos Jungtinių Valstybių nepripažįsta smurtu įvykdytos Pabalčio valstybių aneksijos iš Sovietų Sąjungos pusės. Redakcija dar nurodo, kad kai kurie suinteresuoti sluoksniai vis skleidė priešingus gaudus.

— Šveicarų vyriausybė neleido platinti plakatų, kuriuos rengėsi išleisti šveicarų "Sovietų Sąjun-

ma komentatorių mano, kad San Francisco konferencija, jei visai nenutruks, nieko pastovaus negalėsianti nuveikti. Perdaug jau skirtingos stambiųjų valstybių politikos. Gi lenkų klausimas, rusams areštavus 16 Lenkijos pasiuntinių, eina vis aštryn. Vargu bebus pri-

reikalingi svetimi uostai. Savaimi uostų ir tranzito reikalai tvarkomi tarptautiniais susitarimais, o ne smurtu, kaip tai daro Maskva.

— Basler Nachrichten (16. II) paskelbė vedamąjį straipsnį pavadinimu "Rusai Pabaltijje ir Rytų Lenkijoje". Straipsnis pradamas šiais žodžiais: "Sovietų rusų kariuomenė vėl atsirado Pabalčio valstybėse ir rytų Lenkijoje, lygiu būdu ir sovietų-bolševikų valstybės tarnautojai, partiniai komisarai ir gyventojų ne be pagrindo ypač prisibijomi ir nepakenčiami GPU sebrai. Jų rankose sutelkta neribota valdžia, jie yra krašto ir žmonių valdovai". Toliau straipsnyje aprašomi gyventojų vargai nacių ir bolševikų okupacijoje. Raudonarmiečiai, kur besigriebdami, plėšia visas atsargas. Bet patys gyventojai nedaug ką beturi, nes vokiečiai, prieš pasitraukdami, nualino kraštą. Tiek Pabalčio valstybės, tiek Lenkija per karo metus buvo tris kartus užpultos skėrių, du kartus iš Azijos K. ir vieną kartą iš Centrali-

gos Draugų" draugija. Tame plakate Pabalčio valstybės buvo parodytos kaip Sovietų Rusijos dalis.

— Dienraštis Lie Tat (23. II) atremia sovietų varomą propagandą, nukreiptą prieš Pabalčio valstybių nepriklausomybės siekimus. Laikraštis pabrėžia, kad sovietai platina įvairiausių argumentus, kuriuos siekiama pateisinti prievartą bei smurtą, pavartotą prieš Pabalčio valstybes. Klausimas stovi tokioj plotmėj: teisė ar prievarta? Jeigu Maskva kalba apie savo saugumą bei išėjimą į Baltijos jūrą, tai naciai vartojo panašius argumentus. Berlynas irgi švaičiojo apie "erdvę", o kai dėl Baltijos pajūrio uostų, tai Europoje nėra tokios valstybės, kuri irgi negalėtų pasakyti, jog jai

reikalingi svetimi uostai. Savaimi uostų ir tranzito reikalai tvarkomi tarptautiniais susitarimais, o ne smurtu, kaip tai daro Maskva.

ma komentatorių mano, kad San Francisco konferencija, jei visai nenutruks, nieko pastovaus negalėsianti nuveikti. Perdaug jau skirtingos stambiųjų valstybių politikos. Gi lenkų klausimas, rusams areštavus 16 Lenkijos pasiuntinių, eina vis aštryn. Vargu bebus pri-

nės Europos. Tris kartus tie kraštai turėjo pakelti rekvizicijas ir apiplėšimus. Po to, kai iš krašto atsargos išvežė vokiečiai, o dabar vėl rekvizuoja rusai, gyventojai stovi prieš bado šmėklą. Miestuose siaučia tikras badas. Be to, gyventojai visiškai neturi kuro, tad žiema teko kęsti dar ir šaltį.

Laikraštis primena vieno sovietų diplomato Švedijoje pareiškimą, kad Maskvos vyriausybė nusistačiusi iš Pabalčio valstybių išdeportuoti Sibiran visus gyventojus ir ten apgyvendinti "tikruosius sovietinius rusus". Jau per pirmąją okupaciją bolševikai ištrėmė Rusijos gilumon dešimtis tūkstančių lietuvių, apie kurių likimą neturima jokių tikslų žinių, lygiai kaip ir apie 1,700,000 Rusijon išvežtų lenkų likimą.

Panašaus turinio straipsnį paskelbė dienraštis "Berner Tageblatt."

— Basler Nachrichten (17/18. II) persispausdino anglų savaitraščio The Record straipsnį, kuriame kritikuojama sovietų vyriausybės laikysena okupuotose Pabalčio valstybėse. Straipsnyje nurodoma, kad kai kas esąs linkęs pateisinti "aiškią ne-teisybę" ir mažųjų Pabalčio valstybių išprievartavimą, lygiu būdu "gėdin-gas lenkų deportacijas Sibiran". Straipsnyje kreipiamas dėmesys į tai, jog sovietų vyriausybė neišleidžia į okupuotas sritis jokio svetimo spaudos korespondento.

Persispausdindamas aną anglų savaitraščio straipsnį, Basler Nachrichten reiškia savo pasitenkinimą, jog anglų tautoje liko gyvas teisybės ir teisėtumo pajautimas. Hitleris padarė stambią klaidą, manydamas, jog Anglijoje nesama idealų. Bet, baigia laikraštis, ir šiandien būtų klaidinga politika, kuri nesiskaitytų su anglų tautoje viešpatujančiomis idėjomis ir idealais.

— National-Zeitung (12.

II) straipsnyje pastebi, kad visus sovietų kariuomenės užimtus kraštus apgaubia tyla. Niekas neturi teisės įkelti kojos ten, kur atėjo raudonoji armija. "Didžioji tyla, viešpataujanti pačioje Rusijoje, nun plinta po visą Rytų Europą ir, atrodo, apima taip pat vidurinę Europą". Už nepermatomos uždangos atsidurę, kaip rašo laikraštis, Lietuva, Latvija ir Estija.

— Berno dienraštis Der Bund (25. II) vedamajame straipsnyje nagrinėja, ar pokarinis Europos tvarkymas bus pagrįstas demokratiniiais ar autoritari-niais dėsniais. Laikraštis pastebi, kad kai kur pastebimos tendencijos nesiskaityti su demokratija. Kaip tipinga totalitarinį režimą, šalia Vokietijos, laikraštis mini Rusijos valdomos formą. Sovietų vyriausybė savo santykiuose su svetimomis valstybėmis vadovavosi totalitariniais apskaičiavimais. Rusijos - Vokietijos "draugiškumas" 1939-1941 metais buvo tokio galvojimo išdava. Tų metodų aukos buvo Pabalčio valstybės bei Lenkija. Priešingai, Tarptautinio Teismo Haagoje sprendimas Lietuvos-Lenkijos byloje 1930 m. gali eiti pavyzdžiu, kad teisinėje srityje ir maža valstybė gali laimėti prieš didelę valstybę. Bet toks laimėjimas tegalimas demokratinėje santvarkoje, o ne totalitarinėje diktatūroje. Laikraštis apgailestauja, kad naciško tipo totalitarizmas garbinamas ir kitur.

— Mėnesinis laikraštis Der Europaer (vasario m. numeryje) stato klausimą, ar pokariniame pasaulyje viešpataus jėga ar teisėtumas. Laikraštis, tarp kita ko, nurodo, kad Anglijoje tas klausimas esąs plačiai diskutuojamas. Londone susikurusi "Europos Laisvės Sąjunga" kelianti klausimą, koks likimas laukia mažųjų valstybių, esančių Sovietų Rusijos kaimynystėje.

(Bus daugiau)

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

IV.

Netikėtas Atsilankymas

— Ačiū p. Vaišmantui, — ne. Mano reikalas labai sausas ir kietas, nei vynu nepasaldysi. Aš pas tamstą nužemintu prašymu.

"Kietas reikalas... nužemintu prašymu... kas čia per stebūklai?" — pamanė Vaišmantas ir norėjo atsakyti: "tamstos prašymas yra man įsakymu, o aš iš principo jokių įsakymų nepakenčiu", bet susilaikė ir mandagiai tarė:

— Klausau tamstos.

Tautgėla apsidairė, kiek luktelėjo, lyg ieškodamas tinkamų žodžių, bet galop be jokio ceremonijų dėptelėjo:

— Aš tamstos nužemintai prašau pašalinti iš savo namų dr. Bitiną.

Ir paleidęs tai, tarsi kokią bombą, Tautgėla laukė griausmingo įspūdzio. Tačiau įspūdzio nebuvo, ar bent atrodė, kad nebuvo. Nuo Vaišmanto veido šypsena neišnyko, tik per jį praslinko vos pastebimas ironijos šešelis. Nuostabos nebuvo jokios. Rodės, kad Vaišmantas kaip tik to ir laukė. Ir su atsakymu Tautgėlai, matyt, jam nebuvo sunku. Mintyje tik rankiojo žodžius, kad viskas išeitų mandagiai.

— Tamstos prašymas užsipelno didžiausio ir neatidėliotino dėmesio, bet kadangi jis paliečia mano santykiavimą su mano gerbiama

draugu, tai aš drįstu paklausti, dėl kokių priežasčių aš turėčiau jį pašalinti?

Tautgėla, matyt, tikėjosi tokio klausimo ir ramiai atsakė:

— Daug, daug yra tam priežasčių, mano pone. Bet kad nebūčiau nuobodus, visų jų nedėstysiu. Neprisiminsiu net ir apie lietuvybę, kuri, žinau, ir tamstai yra maloniausias arkliukas. (Vaišmantas mandagiai linktelėjo ir maloniai nusiypsojo). Bet tas jūsų ištikimas draugas ir prietelius užvakar įsivėlė į labai nemalonią istoriją. (Čia Vaišmanto šypsena išnyko ir jis neramiai sukručio). Įsivaizduokit sau, tas jūsų geras draugas ir prietelius, daktaras Bitinas, apgynė mano girios vagis ir storžieviškai pasielgė su mano dukteria ir mano geru draugu ir prieteliu, ponu Bezicku. (Čia Vaišmantas lyg norėjo ką pasakyti, bet Tautgėla davė jam ženklą nepertarti). Atsiprašau pono, leiskite man pabaigti. Na, dėl nemandagaus pasielgimo aš nelabai poną Bitiną kaltinu. Žinau, kad jis lietuvis, kaimiečio sūnus, nors ir inteligentas, neturėjo tinkamos progos mandagumo išmokti. Bet kas aršiausia, žmonės, kuriuos jis apgynė, yra ne tik vagys, bet ir atkakliausio tipo revoliucionieriai.

"Viską žino. Pražuvo mano Bitinas" — liūdnei pamintyjo Vaišmantas ir laukė, ką toliau Tautgėla pasakys. Bet Tautgėla nutilo. Jis matyt jau baigė savo kalbą ir iš savo pusės laukė, ką dabar Vaišmantas pasakys. Vaišmantas kiek atoko. "Žino, ar nežino? O gal tik apsimeta šį tą žinąs. Reikia jį pakamantinėti" — pasiryžo mintyje Vaišmantas ir prabilo:—

— Dr. Bitinas tą įvykį man atpasakojo. Iš jo žodžių aš suprantu, kad jis apgynė ne va-

gišius, tik poną Bezicką, kurį jaunasis vagišius jau buvo pradėjęs gerokai lamdyti.

— O gal taip ir buvo, — nejuociomis suniurnėjo Tautgėla.

— Taigi. Ta aplinkybė kaip tikta pakeičia visą dalyką. Išėina, kad daktaras Bitinas buvo tamstos dukters ir tamstos prietelius gynėjas. Ar už tai aš jį turiu iš savo namų išvaryti?

Tautgėla nejaukiai sukručio. Vaišmanto logika vienu ypu sugriovė visą jo planą. Ne tik sugriovė, bet ir juokais jį pastatė. Bet kiek atokęs, Tautgėla apėjo klausimą iš kitos pusės.

— Dalinai jis maniškis apgynė. Bet tai juk taip natūralu. Kiekvienas vyras, matydamas, kad kirviu apsiginklavęs vagis puola žmogų, tą pat būtų padaręs.

— Kažin, ar kiekvienas? Ponaš Bezickas gal būtų pabėgęs, — negailestingai Vaišmantas pastebėjo.

Tautgėla tylomis sukeikė. Jis numanė, kad Vaišmantas padarė tikslią pastabą. Jis gerai žinojo, kad Bezicko teisingumu yra pagrindo abejoti. Jis matė, kad Vaišmantas viską tiksliai yra ištyręs, ir tas apsunkena jo uždavinį. Bet susivaldęs, kalbėjo toliau:—

— Dėl p. Bezicko narsumo nesiginčysiu. Gal būtų pabėgęs, gal būtų ir gynęs. Faktinai jis jau buvo beginąs mano dukterį...

— Nuo senio, kurs nemanė pulti, tik malda-vo pasigailėjimo? — vėl negailestingai pastebėjo Vaišmantas.

— Tegu bus ir taip. Bet eikime prie dalyko esmės. Tie vagys tai ne tik vagys, bet pavojingi žmogžudžiai.

— Ar juodu jau ką yra nužudę? — greit paklausė Vaišmantas.

— Nežinau, bet juodu, ar bent viens iš jų, norėjo nužudyti.

"Jis nieko nežino apie Andrių" — susigriebė mintyje Vaišmantas ir tarė:

— Na, pons Tautgėla, iš to, kad sužadintas sūnus gynė savo tėvą, dar perskubuo daryti išvadą, kad jis būtų nužudęs p. Bezicką.

— Susijaudinimas nesudarys teisme jokio argumento. Faktas yra, kad jis turėjo kirvį rankose.

— Bet ką tas viskas turi bendra su daktaru Bitinu? Juk jis neturėjo pareigos tuos žmones areštuoti. Jei dalykas atsidurs teisme, tai jis bus tik liudininkas, daugiau nieko.

— Taip, bet teismas išvilks aikštėn tą nemalonią aplinkybę, kad daktaras Bitinas pasijūsta su revoliucionieriais, kurie jo klausia, kaip vado.

— Su revoliucionieriais? — vėl mėgino kamantinėti Vaišmantas.

— Kiekvienas, kurs ardo nustatytą teisėtumo tvarką — vagia pono girią dieną ir kirviu rankose puola teisėtą savininką, yra jau ne paprastas vagis, bet viešosios tvarkos ardytojas. Juk kas gi yra revoliucija, jei ne esamos tvarkos ardynas?

"Jis nieko apie Andrių nežino" — dar syki mintyje patikrino Vaišmantas. Jau žymiai palengvėjusia širdimi, jis šypsodamas tarė:

— Žinoma, tempiant jų elgesį ant panašios logikos kurlalio, galima prieiti visokių išvadų. Deja, teismas nesivaduoja galimybėmis. Žmogų tegalima kaltinti už tai, ką jis padarė, bet ne už tai, ką jis galėjo padaryti. Tačiau dėl vagišių atkaklaus nusikaltimo aš nesiginčyju, tik vis dėlto nematau čia motyvo pašalinti daktarą Bitiną iš mano namų.

(Bus daugiau)

In Defense of Lithuania

MEMORANDUM

ON A POST-WAR INTERNATIONAL ORGANIZATION

by

UNITED ORGANIZATIONS OF AMERICANS OF LITHUANIAN, LATVIAN AND ESTONIAN DESCENT

A. RETURN TO LAW, ORDER AND THE FOUR FREEDOMS ON THE BALTIC SHORES

As soon as the decisions of the Yalta Conference were made public, the Lithuanian American Council, meeting in session at Washington, D. C., has taken the following stand:

"The Lithuanian American Council, a coalition committee coordinating the activities of the overwhelming majority of Americans of Lithuanian descent, comprising the largest democratic groups and fraternal orders, held executive sessions at Hotel Twenty-four Hundred in Washington, D. C., and wishes to bring to the attention of the American people its views on the post-war settlement.

"It is natural that American citizens represented by this Council have a special interest in the fate and future of the land of their ancestors.

"The independent Republics of Lithuania, Latvia and Estonia have lived in peace and friendship with their neighbor — the Soviet Union — and in a series of treaties from 1920 to 1939 Soviet Russia solemnly obligated itself to respect their national sovereignty, and non-interference in internal affairs.

"When the Nazis were pressing on Paris, the Soviet Union took advantage of international confusion and violated its treaty pledges by occupying the Baltic States and introducing by force of arms a communist regime.

"The Lithuanian American Council followed with much satisfaction the progress of the Red Army campaign in pushing the common foe — Germany — from the enemy — occupied territories, but at the same time it followed with dismay the complete annihilation of every vestige of democracy when the Soviet authorities re-introduced the totalitarian communist system in the Baltic States.

"The Lithuanian American Council believes that the Government of the United States continues to adhere to the policy expressed by the Department of State on July 23rd, 1940. Furthermore, the recent Yalta declaration on Liberated Europe promised free and unfettered elections on the basis of universal suffrage and secret ballot, and state, in part:

"The establishment of order in Europe and the rebuilding of national economic life must be achieved by processes which will enable the liberated peoples to destroy the last vestiges of nazism and fascism and to create democratic institutions of their own choice. This is a principle of the Atlantic Charter.

"To foster the conditions in which the liberated peoples may exercise these rights, and three Governments will jointly assist the people in any European liberated state or former axis satellite state in Europe where in their judgement conditions require (a) to establish conditions of internal peace; (b) to carry out emergency measures for the relief of distressed peoples; (c) to form interim governmental authorities broadly representative of all democratic elements in the population and pledged to the earliest possible establishment through free elections of governments responsive to the will of the people; and (d) to facilitate where necessary the holding of such elections.

"By this declaration we re-affirm our faith in the principles of the Atlantic Charter, our pledge in the Declaration of the United Nations and our determination to build, in co-operation with other peace-loving nations, world order under law, dedicated to peace, security, freedom and the general well-being of all mankind."

"The Lithuanian American Council reiterates its belief in the principles of the Atlantic Charter, to wit, the right of all peoples to choose the form of government under which they will live, and the restoration of sovereign rights and self-government to those peoples who have been forcibly deprived of them.

"We re-state our stand for a free and independent Lithuania, and request the Government of

the United States to render all assistance in achieving the aforesaid end."

Representative organizations of Americans of Latvian and Estonian extraction concur in this stand, and all three committees jointly express their desire to see the self-government of the peoples of the sovereign Republics of Lithuania, Latvia and Estonia restored.

Shortly afterward, the President of the United States, in his statement to Congress on March first, 1945, emphasized that the three Allied governments "will endeavor to see to it that interim governments will be as representative as possible of all democratic elements in the population, and that free elections are held as soon as possible thereafter."

The Governments of the United States and the United Kingdom have not recognized the attempted annexation of the Baltic States by Soviet Russia. As recently as March third, 1945, Acting Secretary of State Grew made known, at a press conference, that the Government of the United States continues to recognize Lithuania, Latvia and Estonia as independent states.

Consequently, the above-mentioned dispositions with regard to the restoration of liberty and independence to liberated peoples ought to be fully applied in the Baltic States. The fact that they are subjected today to an occupational Soviet Russian regime cannot alienate their recognized rights.

The right of the Baltic peoples to choose the governments under which they will live can be honored in practice only through establishing representative national interim governments. The next step would be the holding of free elections—

after the removal of the Soviet occupational troops and after the return of those citizens who had been forcibly mobilized, imprisoned or deported by the occupying powers (Germany and Russia). In the meantime, until conditions permit a genuine expression of the people's will, an Inter-Allied Control Commission with effective powers and with real participation of the United States and Great Britain should be set up in the Baltic States to fulfill the promises of the Yalta Declaration. The immediate task of the Inter-Allied Control Commission would be to restore the freedom of speech, assembly and press. This freedom, under the joint auspices of the victorious United Nations, would give the Baltic peoples confidence that elections will be unfettered and free, and that the voters will be protected at the polls, that they will be safeguarded from reprisals afterwards. Members of this Commission should be persons whose moral prestige, in their own countries, as well as abroad, is generally recognized, and the Commission should have an adequate technical staff.

Since the events of last Summer — the second occupation of the Baltic States by Soviet armies — the undersigned United Organizations of Americans of Lithuanian, Latvian and Estonian descent have unceasingly called to the attention of our Government the desperate situation prevailing in the Baltic States in consequence of the ruthless policies of reprisals by Soviet Russia against a "socially alien" element, viz., against 99% of the Baltic populations.

Countless resolutions, memoranda and appeals of American relatives of these peoples plead in ever-increasing numbers:

- (a) that the military occupation of the territory of the Baltic States be placed under the effective supervision of an Inter-Allied Control body;
- (b) that the Baltic Peoples be given the right to organize their own representative interim governments as soon as possible in order to enable free and uncoerced democratic elections;
- (c) that the Soviet administration in occupied States act in accordance with International Law;
- (d) that the citizens of the Baltic States deported to the U.S.S.R. be released and permitted to return home;
- (e) that American relief agencies be given full facilities to extend immediate relief to the inhabitants of the Baltic States and, pending their return home, also to the Baltic deportees in Soviet Russia.

All available information bears out the fact that the policy of wholesale extermination, bloody reprisals, confiscation of private property, deportations of peaceful citizens, suppression of their religious freedom and individual human rights—at the hands of the occupying authorities of the U.S.S.R.—continue unabated in Lithuania, Latvia and Estonia.

ALL THIS ON THE EVE OF THE INTERNATIONAL SECURITY CONFERENCE!

B. INTERNATIONAL SECURITY CONFERENCE AT SAN FRANCISCO

Prior to the establishment of an United Nations International Organization, as suggested by the preliminary Charter devised at Dumbarton Oaks and its partial amendments by the Yalta understanding, we would like to focus attention on the following facts:

- (a) The Government of the United States since the recognition *de jure* of the Baltic States in 1922, has never ceased to recognize the Republics of Lithuania, Latvia and Estonia;
- (b) Lithuania, Latvia and Estonia are members of the League of Nations. These Republics have always faithfully assumed and executed the obligations of membership in, and of the Covenant of, the League of Nations.
- (c) The peoples of Lithuania, Latvia and Estonia during the years of the Nazi occupation never ceased to fight the Nazi invaders by every means, and through this struggle for the restoration of their own independence they have directly contributed to the defeat of the enemies;
- (d) Only the unprovoked aggression and occupation by the U. S. S. R. prevented Lithuania, Latvia and Estonia from becoming co-bel-

Išialovintas Belgijos kapelionas iš načių koncentracijos stovyklos (jau barzdotas) džiaugiasi sutikęs savuosius.

ligerent allies of the United States *de jure*, not alone in fact.

For these reasons, Lithuania, Latvia and Estonia, the countries of our forefathers, should be fully entitled to be represented in the deliberations at the forthcoming International Security Conference at San Francisco.

C. DUMBARTON OAKS PROPOSALS AS AMENDED

Our Founding Fathers in their Declaration of Independence proclaimed that all men are created equal, are endowed by their Creator with certain inalienable rights, such as *Life, Liberty and the Pursuit of Happiness*, and that governments derive their powers from the consent of the governed.

These fundamental principles have never been violated by our Nation.

We hold that the same principles should be recognized by all Nations and should constitute the basis for the entire international security organization.

Unfortunately, the trend of affairs since the Dumbarton Oaks Meeting is deviating from the course of these fundamental principles.

Such provisions as the right of any great power accused of aggression to veto the sanctions against itself, the right of any great power to stop discussion of a dispute in which it is not directly involved, and a denial of the Assembly's right to make recommendations on any subject which happens to be under consideration by the Council — transforms the entire Post-War Security edifice into an *exclusive Directorate of the Great Powers* to perpetuate wartime acquisitions as a *status quo* in a world of power politics.

The fair wording of Chapter 2 of the Dumbarton Oaks project is overshadowed by Chapter 6 of the same document which implicitly invests the Great Powers into the seats of unrestricted control in the Security Council.

The power of the would-be Council is so expanded that the International Court of Justice is left practically a superfluous impotent institution.

A statement by the Honorable Cordell Hull on the 21st day of March, 1944, shows how far the Dumbarton Oaks Proposals have deviated from American Fundamentals:

"INTERNATIONAL CO-OPERATION — Co-operation between nations in the spirit of good neighbors founded on the principles of liberty, equality, justice, morality, and law, is the most effective method of safeguarding and promoting the political, the economic, the social, and the cultural well-being of our nation and of all nations.

INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE — Disputes of a legal character which present a threat to the peace of the world should be adjudicated by an international court of justice, whose decisions would be based upon application of principles of law.

MOSCOW FOUR-NATION DECLARATION — Through this declaration, the Soviet Union, Great Britain, the United States, and China have laid the foundation for co-operative effort in the post-war world toward enabling all peace-loving nations, large and small, to live in peace and security, to preserve the liberties and rights of civilized existence, and to enjoy expanded opportunities and facilities for economic, social and spiritual progress.

SPHERES OF INFLUENCE AND ALLIANCES — As the provisions of the four-nations declaration are carried into effect, there will no longer be need for spheres of influence, for alliances, for balance of power, or any other of the special arrangements through which, in the unhappy past, the nations strove to safeguard their security or to promote their interests.

SOVEREIGN EQUALITY OF NATIONS — Each sovereign nation, large or small, is in law and under law the equal of every other nation. The principle of sovereign equality of all peace-loving states, irrespective of size and strength, as partners in a future system of general security will be the foundation stone upon which the future international organization will be constructed."

As matters now stand, and should the projected Dumbarton-Yalta plan be adopted, it will —

- (a) inaugurate a new era of Power Politics, each great European Power being an unrestricted master in its own zone of influence;
- (b) give a new impetus to unrestricted competition in building up armed power which fact, sooner or later, will bring on World War III, following the pattern of the years 1815 through 1848-1856;

- (c) create a permanent troubled state throughout Europe for oppressed nationalities which, there can be no doubt, will continue to fight in order to free themselves from the foreign yoke, as they had in 1848 and, in the Baltic section, in 1831, 1863-1864 and 1905.

D. SUGGESTIONS

Fully cognizant of the difficulties involved and of the fact that the Dumbarton Oaks Proposals, as amended to date, are but an unhappy compromise because of wartime exigencies, we recognize that there are *three different courses open* to the American people;

- (a) The adoption of the Dumbarton Oaks plank, with the Yalta amendments (probably with slight modifications);
- (b) The adoption of a basic amendment whereby, by a majority vote of the Assembly, any particular political arrangement made during the war may be rectified;
- (c) Reversal of the Dumbarton Oaks plank, as amended at Yalta, and the substitution of a new Charter based on the fundamental principles as expressed in our Declaration of Independence and in the Atlantic Charter.

It is respectfully submitted that the latter course (c) is the only sound course to follow in the interests of the future well-being of mankind. In such an event, no peace-loving nation should be excluded from the deliberations of the Conference at San Francisco. Either the sponsoring Powers or the Conference itself should extend an invitation to *all neutral states*, members of the League of Nations, including the sovereign Republics of Lithuania, Latvia and Estonia.

An *International Bill of Human Rights*, expressly specifying and guaranteeing individual human rights and fundamental freedoms should be embodied in the future World Security Charter.

A provision whereby any situation, the relic or consequence of injustice and suppression, could be re-adjusted in the interests of justice and peace within the framework of the world-wide Security Organization, should be adopted.

THE LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, INC.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.

By
Leonard Simutis
Pius Grigaitis
Michael Vaidyla

THE UNITED LATVIAN AMERICAN COMMITTEE,
157 East 86th Street, New York 28, N. Y.

By
John Lenow
Richard Hermanson

UNITED COMMITTEE OF ESTONIAN AMERICAN ORGANIZATIONS
15 East 125th Street, New York 35, N. Y.

By
George Kukepuu
Dr. John Torpats

April 19th, 1945

MANDARIN jacket of white faille is dramatic contrast to navy skirt. Long navy gloves and matching veiled sailor complete sophisticated ensemble shown recently at Waldorf fashion show in New York.

THE ENEMY IS STILL THERE!
Keep Buying Extra Bonds!

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Lewiston, Maine — Sv. Patriko bažnyčios koplyčioje, gegužės 10—20 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Haverhill, Mass. — Sv. Jurgio parapijoje, gegužės 6—13 d. — Tėv. Justinas Vaškys.

Rumford, Maine — Sv. Atanazo bažnyčioje, gegužės 17—20 d. — Tėv. Justinas Vaškys.
Newark, N. J. — Svent. Trejybės parapijoje, misijos ir 40 val. atleidai gegužės 14-22 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Elizabeth, N. J. — Sv. Petro ir Povilo parapijoje, Sv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill. — Visų Sventųjų parapijoje, Sv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Agnelius Krasauskas.

Newtown, Pa. — Sv. Kazimiero Seserų vienuolyne, metinės rekolekcijos, rugpjūčio 6—15 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Plymouth, Pa. — Sv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atleidai, rugsėjo 23-25 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Franciscan Fathers
Mount St. Francis, Greene, Me.

JŪRA MOTINĖLĖ

Jūra motinėlė tur dukrelių būrį; vėjui tėvui liepiant visos šokti turi.

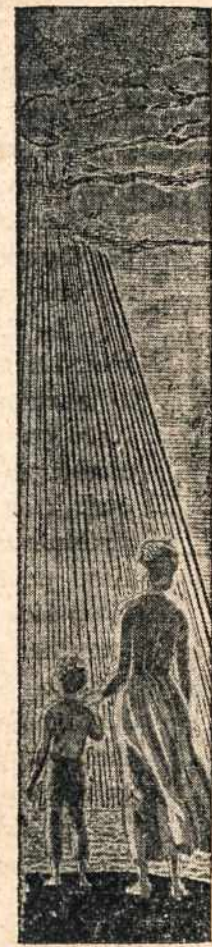
Lyg skara kutuota ant žalsvos jupelės, puta pasipuošę, puldinėja, kelias.

Tai lenktynių eina, tai prie kranto plakas, tai atgal atšokę, glebėsčiojas, šnekas.

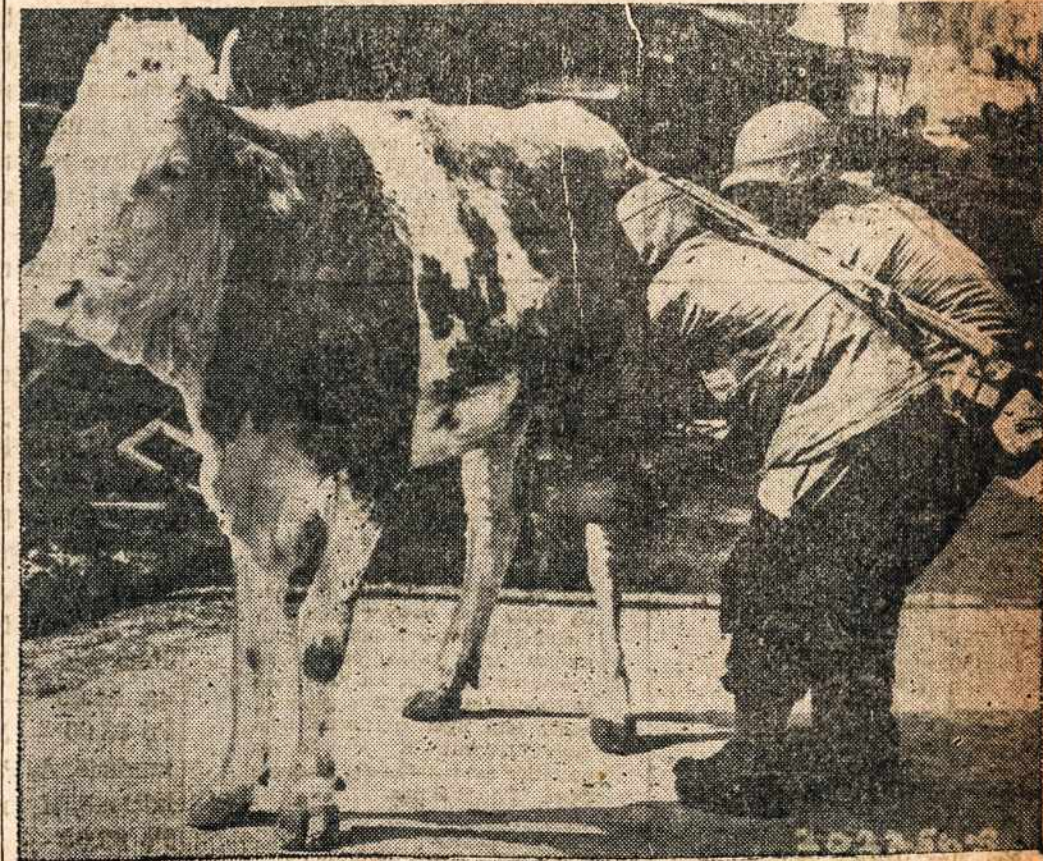
Visados kaip deivės šaunios ir linksmutės; tik pravirkst, išvydę tėviškę Birutės.

Laš' jų ašarėlės gelsvu gintarėliu, — mat, ir joms pagailo brolių žemaitėlių.

Adomas Jakštas.

Okinawos salos vaikai prašo saldanių paš amerikietį kari, kuris ir išdalina savo visą išteklių.

Geislautern miestelio gruvėsių šešėliuose užsiliko vokiško tipo karvutė, kurią matomai Yankiai pasimelžią, kad gavus pieno.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

NEW BRITAIN, CONN.

Meniškas Darbas Pradėtas Bažnyčios Atnaujinimui

Praėjusį sekmadienį bažnyčioje buvo smagu priklausyti naujose minkštosse klupyklose, kurios jau apdengtos visos.

Be to, džiugu matyti, kad meniškas darbas pradėtas bažnyčios atnaujinimui. Šaliniai altoriai, kai bus užbaigti, turės panašumą į Didįjį Altorių.

Taip pat buvo malonu išgirsti, kad pobažnytinė svetainė bus atnaujinta, išdekoruota ir atremontuota. Gi bažnyčios stogas iš naujo pagerintas.

Parapijiečiai džiaugiasi, kad klebonas kun. Matas A. Pankus taip dideliai rūpinasi meniškais darbus pradėtas bažnyčios grožė. Gegužės 27, sekmadienį, kai Jo Ekscelecija vyskupas Henry J. O'Brien, D. D. laikys pontifikalines mišias, tikrovėje, gerės naujai ir meniškai išdekoruota bažnyčia šiais šv. Andriejaus lietuvių parapijos Aukšinio Jubilėjaus metais.

Kareivių Motinų Klūbas

Balandžio 29, sekmadienį, 2 val. po pietų, Lietuvių Kareivių Motinų Klūbas turėjo svarbų susirinkimą, kuriame svarstyta ir tartasi visais galimais būdais taip medžiaginiai kaip ir dvasiniai padėti narsuoliams mūsų kareiviams.

Šiame susirinkime nutarta iš Klūbo išduoti \$25.00 neregiam kareiviams, atsirančiantiems neregijų ligoninėje Avon, Conn. Taip pat nutarta \$5.00 paaukoti parapijos mēnraščio "The Illuminator" paramai.

Be to, nutarta gegužės 20, sekmadienį, 4 val. po pietų, turėti socialinę pramogą, iš kurios visą pelną skirti narsuolių mūsų kareivių naudai.

Šv. Vardo Draugija

Balandžio 29, sekmadienį, šv. Vardo Draugija tuojau po Sumos turėjo susirinkimą, kuriame svarstyta ir tartasi Draugiją išjudinti uolesniai darbuotei

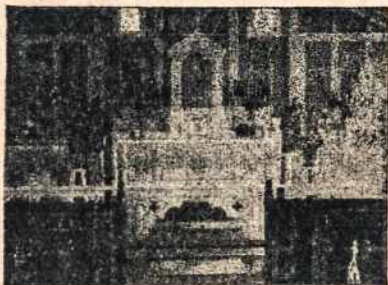
ir veiklai ateityje.

Taip pat nutarta visiems Draugijos nariams Motinos Dieną, būtent, gegužės tryliktąją, per 9:30 mišias, "in corpore" artėti prie Viešpaties Stalo ir turėti bendrus pusryčius su Moterų Sąjungos 38 kuopos narėmis.

Kad pritraukti jaunimą, nutarta suorganizuoti Holy Name Soft Ball Team.

Be to, nutarta nariams įsigyti naujus Draugijos ženklelius ir turėti pikniką liepos mėnesio pabaigoje.

NEWTOWN, PA.

VILOS KOPLYTELĖ

Čia vaizdelis tos kopytelės, kurios padidinimui mes visose lietuvių kolonijose prašome pagalbos. Galite dabar įsivaizdinti kaip mažai joje vietos, ypač kai vasaros kursams suvažiuoja iš misijų daug seserų.

Šią savaitę savo aukas prisuntė šie:

- Kun. J. A. Vaitekūnas, Providence, R. I. \$100.00; Kun. P. V. Strakauskas, Lowell, Mass. — \$25.00; J. Rimgailienė, Philadelphia, Pa. \$25.00; J. Murauskienė, Baltimore, Md. \$25.00; Drungių Seima, Brooklyn, N. Y. \$16.00; A. Pavilionienė, Baltimore, Md. \$10.00; M. Nemuras, Baltimore, Md. \$10.00; S. Miltenis, Brooklyn, N. Y. \$6.00; P. Novickas, Baltimore, Md. \$5.00; W. Talunas, Philadelphia, Pa. \$5.00; E. Krausman, Baltimore, Md. \$2.00; M. Kastumauskienė, Baltimore, Md. \$2.00; B. Wilchinski, Baltimore, Md. \$2.00; M. Strunge, Baltimore, Md. \$2.00; M. Urbonavičienė, Wilkes Barre, Pa. \$2.00; M. Remeikienė, Baltimore, Md. \$2.00; M. Kocis, Brooklyn, N. Y. \$1.00;

ILGESIO ŽODŽIAI

Žinai, ta upė tokia mėlyna, O tokia vasara žalia. Šilkinųjų pievų platumoje Vai kokia didelė valia!

Kai tu užarsi didžius plotus, Žaliuosim vasarą kartu. Kas bus, jei per anksti jaunystę Išves pro girgždančius vartus!

Bet nevilok manęs šią vasar, Neišvilok dar iš namų, Aš sudūmojau drobių raštą, Aš baigsiu saulės audimus.

Gražiau už vasarą rūdysiuos: Ku-ku! už parugių plačių. Tu parneši po mano langu Sidabro žagrę ant pečių.

Tada tegu sau upės teka Ir tegu svyra sau klevai; Vakare žvaigždė dar pakrūpėjos Vai liai žaliai pažaliavai.

Tik nevilok manęs šią vasar, Neišvilok dar iš namų — Aš sudūmojau margą raštą Iš saulės krintančių dimų.

Antanas Miškinis

M. Petrauskienė, Baltimore, Md. \$1.00; P. Adomaitis, Brooklyn, N. Y. \$1.00; S. Lukošius, Brooklyn, N. Y. \$1.00; Kun. J. Gaudinskas kaip savo aukos dalį atspausdino 5,000 atsisaukimo laišku ir voku.

Malonėkite prisijusti savo nors ir mažutę auką. Ji bus dalis šitoje Dievo garbei statyboje. Siųskite čekiu arba money-orderiu išpildydami patogumui šią blanką.

(KUPONAS)

Kasdien Sesutės bendrai meldžiasi už visus aukotojus - geradarius.

Jums dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys.

NEW HAVEN, CONN.

Raudonojo Kryžiaus Vakarų Pavyko

Bal. 29 d. parapijos svetainėje, Amerikos Lietuvių Tarybos vietinio komisijos sumanymu įvyko sekmingas vakaras dėl parėmimo mūsų lietuvių Raudonojo Kryžiaus vieneto, ir padidinimo jų darbų karo fondo vajui.

A. L. T. pirmininkas M. Vokietaitis atidarė vakarą gražia ir jausminga kalba, kviesdamas visus prisidėti prie šios taip naudingos darbuotės. Pakvietė p-nią Oną Alf, mūsų vieneto pirmininkę ir vedėją kalbėti. Kaip paprastai, vedėja kvietė visas šios kolonijos moteris ir merginas prisidėti prie mūsų vieneto ir bendrai dirbti dėl Raudonojo Kryžiaus, ir, jei galima, aukoti savo kraujo dėl išgelbėjimo mūsų karių gyvybių. Taipgi kalbėjo p-lė M. Jokubaitė, aiškindama nuotikius, kurie atsitinka karo lauke, ir kaip Raudonasis Kryžius savo galiausiai ranką ištiesia kiekvienam be skirtumo tikėjimo patįriū bei rasės, ir kodėl mes turėtume pasistengti paremti šia taip naudingą organizaciją.

Buvo rodomi judami paveikslai iš karo lauko ir mūsų karių gyvenimo. Sekė rinkimas aukų dėl Karo Fondo. Aukavo šie: Po \$10.00 — Lietuvių Moterų Apšvietos draugija. Susivienymo Lietuvių Amerikoj 142 kuopa. Amerikos Lietuvių Tarybos Skyrius, Jurgis ir Sofija Trečiokai; po \$7.00 — Pijus ir Marijona Januškaitė, Juozas ir Ona Meskins; po \$5.00 — M. Masiulis, L. Sadauskienė, Mr. & Mrs. John Alf, J. Moomjean, S. Cvirka. \$4.00 — O. Norkuniūtė. Po \$3.00 — J. Končius, Z. Markunienė, A. Pilvelienė, P. Mačiulaitienė, K. ir M. Ramanauskai. Po \$2.00 — A. ir B. Vizniai iš Bridgeport, Conn., E. Kazokienė, J. Tamulis, M. Vokietaitis,

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS KONCERTAS

SEKMADIENI
Gegužės-May 20, 1945
JORDAN HALL
Huntington Ave., Kampas Gainsboro St., Boston, Mass.
3:30 Valandą po pietų

Šį koncertą ruošia Lietuvių Darbininkų Radio programa. Sekmadienį, Gegužės-May 20, 1945, visi keliai veda į JORDAN HALL, Huntington Ave., Kampas Gainsboro St., Boston, Mass.

RAPOLAS JUŠKA, Amerikos įžymiausias Basas.

ALBINA ANTANAITYTE, gabi smuikininkė ir jos trio — smuika, cello ir piano.

ANNA KASKAS, Įžymiausia Amerikos Kontralto, Metropolitan Operos Artistė.

Lietuvių Darbininkų Radio programa įvyksta kiekvieną šeštadienį nuo 1:30 iki 2:30 val. po pietų iš WESX stoties, Salem, Mass.

Pasukite savo radio rodyklę ant 1230 kilocycles ir klausykites lietuvių radio programos šeštadieniais.

Kviečiame iš anksto įsigyti tiketus. TIKIETŲ KAINOS — \$1.20, \$1.80, \$2.40, priklausanti valdžios taksas. TIKIETŲ GALITE gauti pas pardavėjus, DARBININKŲ IR RADIO OFISUOSE, 366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUTH Boston 2680 arba NORWOOD 1449.

Visus nuoširdžius prietelius ir rėmėjus kviečiame dalyvauti koncerte. RENGĖJAI.

WORCESTER, MASS.

Koncertavo Sue Griska ir R. Juška

Balandžio 29 d., sekmadienį, Worcesterio Memorial Auditorium mažesnėje salėje dainavo Sue Griska ir Rapolas Juska.

Dainos mėgėjams tai buvo šauni proga išgirsti gražius, stiprius mūsų dainininkų balsus ir pasigerėti aukštais meniniais abiejų laimėjimais. Abu dainininkai yra platesnio pasaulio menininkai, kurie pasirodė su garsiais Amerikos muzikos vienetais. Sue Griska dainuoja New Yorko City Center Operoje, R. Juška dažnai pasirodė koncertuose, kurių vienas iš paskutinių buvo su Stokovski New Yorke.

R. Juška dainavo šias lietuviškas dainas: "Oi kas", "Ne margi sakalėliai", "Tykia, tykia Nemunėlis teka" ir "Zalioje lankelėj".

Sue Griska dainavo: "Mano gimtinė", "Burtai", "Sunku man gyventi" ir "Mano rožė". Klausytojai, kurių buvo pilna auditorija, buvo labai sužavėti abiejų dainininkų gražiu ir menišku dainavimu.

Reikia pažymėti, kad abiem dainininkams akompanavo Carl Lamson, kuris yra nuolatinis garsaus smuikininko Fritz Kreislerio akompanatorius. Šį koncertą rengė Worcesterio šv. Kazimiero parapija, kurios klebonas yra kun. A. Petraitis.

Koncerto pelnas buvo skiriamas parapijos Memorialiniam šio karo Fondui.

Su Didžiausia Rekomendacija

Vienam pirkliai reikėjo jauno vaikino. Nepaisydamas, kad kokia penkiolika siūlėsi į tą vietą, staiga jis priėmė vieną, nieku, rodos, nepasižymėjusį jaunuolį. "Kodėl tu šitą išsirinkai?" paklausė draugai. "Juk jis neturėjo jokių rekomendacijų!" — "O ne!" atsakė pirklis, "jis turėjo daugybę rekomendacijų. Prieš jėidamas, jis nusivalė kojas; įėjęs gražiai uždarė duris. Iš to suprantama, kad jau mėgsta tvarką. Savo kėdę jis užleido jėjusiam seneliui. Iš to supratau, kad jis yra mandagus ir geros širdies. Jis paėmė knygą, kurią tyčia buvau padėjęs ant žemės. Tuo tarpu kiti per ją lipo ir spardė. Vadinas, jis yra pastabus ir rūpestingas. Jis ramiai laukė ir nesigrūdė į priekį, kaip kiti. Vadinas, jis yra kuklus. Kalbėdamasis su juo pastebėjau, kad jo drabužiai buvo rūpestingai išvalyti, plaukai tvarkingai sušukuoti, dantys išplauti. Kai rašė savo pavarde, mačiau, kad rankos buvo švarios ir panagės išvalytos."

Vašingtonas savo sekretoriui, kurs nuolat skųdavosi laikrodžio vėlavimu, kartą atsakė: "Arba tamsta pasieškok kitą laikrodį, arba aš pasieškosiu kitą sekretorių."

Admirolas Nelsonas: — "Visa mano pasisekimo priežastis buvo ta, kad aš savo darbus visada pabaigdavau ketvirčiu valandos anksčiau, negu buvo nustatyta."

Vienas turtingas žmogus, paklaustas kartą, kuo būdu išsigijs tokių didelių turtų, atsakė: "Man tėvas įdiegė mintį, kad niekados neičiau žaisti, nepabaigęs darbo ir neleisčiau pinigų, neužsidirbęs."

Susipažinęs su šio straipsnelio rekomendacijomis čia pat dingtelėjo mintis: "kokios man šiandien yra teikiamos pareigos?! Tai yra, ko iš manęs šiandien prašo visuomeninė lietuviybė bei katalikybė pareiga?!" Tik prieš valandėlę nutilo Darbininkų Radio programos pranešėjas, kurioje jis stipriai rekomendavo, kad tos programos palaikymui yra rengiamas lietuviškioj meno koncertas. Ir ko gi iš manęs laukiama? Tik vieno ar kito dalykėlio, būtent: paremti dovanėle, ar įsigyti tikėtus... Juos galima gauti "Darbininke" ar tos programos pranešėjo ofise ten pat: 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass, Tel. SOU 2680. Ir tikrai malonu yra kai gali pajusti savo pareigą ir ją su nuoširdumu išpildyti... Kodėl nepageitinti tos pilietinės pareigos ir tau malonusis skaitytėjau išpildyti šiandien!

Jonukas.

Not for..

STRING.. MARBLES..

Šiai istaigai negalima "patraukti virvutės" iš vidaus ar lauko, kad gautus telefoną. Tikrai galima gauti prisilaikant istatymų ir dielame reikale.

or CHALK..

NE už virvutę, Ma-bies ar Krov-dą (kaip Tom Sawyer gali apibudinti) telefoną negalima įgyti. Galima įgyti tikrai prisilaikant nustatytų taisyklių. Jei jūs vienas iš laukiančių ir negalite suprasti, kodėl taip ilgai negaunate telefono, klauskite Service Representative savo vietiniame Business Ofise. Jis išaiškins.

Mes užrašome visas aplikacijas ir atsargiai jas patikriname. Mes paskui prašome aplikantų pranešti mums ar nepasiekėte aplinkybės, pirm telefona dėsiant.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

LT. JANE ARMY NURSE WRITES A FRIEND

Bear Mrs. Hopkins, "Wonder of wonders! I met you in here at our convalescent hospital. He was hit in the shoulder by a sniper, but the prompt use of sulfa ointments has him well on the road to recovery. You must be proud to know that the road facts you save go into ointments, medicines and insecticides for him. Regards, Jane Lee PS Oh, yes, he got that sniper!"

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Penkių metų sukaktuvės. Praėjusią savaitę suėjo penki metai kunigystės kun. Albertui Abračinskui. Išventintas kunigėlis tapo paskirtas vikaru šv. Petro parapijai, So. Bostone. Reikiama jau penki metai kaip jis kunigauja ir darbuojasi So. Bostone.

Šias dvigubas sukaktuves pergyvendamas, kun. Abračinskas patyrė daug užuojautos, gavo daug dovanų, sveikinimų ir linkėjimų.

Kun. Abračinskas yra malonaus būdo žmogus ir talentingas rašytojas ir kalbėtojas. Jis sėkmingai darbuojasi parapijiečių tarpe — ypač su jaunimu.

Šiuo tarpu jis širdingai darbuojasi vjaus reikalais Jėzaus Nukryžiuoto Seselių naujam namui pirkti. Jis pats savo ir savo tėvų vardu aukavo šiam reikalui \$500.00.

Geriausiu linkėjimų kunigui sukaktuviniukui jo religijoje ir tautinėje darbuotėje, ypatingai

pilnų pasekmių šiame vajuje — \$10,000.

Geg. 5 d., mirė, tris mėnesius sirgusi, Elzbieta Razvadauskienė (Kazlauskaitė), 62, savo namuose 290 E St. Paėjo Aukštosioms Panemunės parapijos. Amerikoje pragyveno 32 metus. Paliko vyrą Simoną, dvi dukteris ir seserį. Laidojama, iš šv. Petro par. bažnyčios, 9 v. r., šv. Mykolo kapuose. Melskimės už mirusius.

Geg. 6 d. tapo pakrikštytas Arnoldas Albertas Arnoldo A. ir Elzbietos (Vestfelytės) Kumerow, gyv. 202 Athens St.

Jonas Stepo ir Marės Zebrių, gyv. 480 E 7th St.;

Linda Maria Jokubo ir Adelės (Volungevičiūtės) Hansen.

Tą dieną išteikėjo Mildred O. namui pirkti, už Robert T. Crowley.

N. N. aukavo \$10. vienuolyno taisykliui.

Sėkmingai eina vajuje Jėzaus

Pranciška Petreikytė, uoli vytė, rengiamų L. Vyčių 17 ir 18 kuopų šokių rengimo komisijos narė. Šokiai — Spring Frolic — įvyks geg. 12 d., Kenmore viešbuty, Bostone. Pranciška nuoširdžiai ragina visus jaunimo pricetelius atvykti į šokius.

Nukryžiuoto Seselių naujam namui pirkti, Brocktone.

Štai, kaip:

Fundatoriais įsirašė aukodami po \$100. — N. N., Julė Kazlauskienė, N. N., N. N., V. ir K. Rypaliai, M. Ilkevičiūtė atminčiai savo tėvėlių, D. Janušaitė, V. ir O. Andriūnai.

Rėmėjai aukavo šie: Zofija Žičkienė \$50.

Po \$25. — Maldos Apaštalavimo Draugija, Liudovika Savickienė — U.S.A. Bonā, Veronika Morkiūtė, N. N., K. ir M. Nevroniai.

Po \$20. — Lloyd Billon, Ant. ir Juzef. Lengviniai.

\$15. — N. N.

Po \$10. — Antanina Vėšienė, Ursulė Sedukienė, Alena Baranuskaitė, Ant. ir Ona Janušonai, Ona ir Marcijonas Gapučiai, V. ir R. Gedaminkai, Petronelė Svilienė, Vl. ir O. Tamolynai ir sūnus Jonas, B. Serafinaitė, Albinas ir Ona Nevierai, N. N.

Po \$5. — Juzefina Hermanavičienė ir dukterė Ludovika, J. Pivarunienė, Stasė Žukauskienė ir sūnus Petras, Mr. & Mrs. John Show, Petras Kazlauskas, Martinkai, J. ir V. Trinkai, Morta Jurienė, M. Gorskienė, N.N. Po \$2. — Jonas Grimas, D. Sidlevičienė, O. Aleksandravičienė, D. V. Grigas, Pr. Lukosevičius, Ona Daunytė, M. Jankauskienė.

Penki aukavo po \$1. Seselėms jau pasiūsta \$3,700. Iki Motinos dienos manoma davaryti vajuje iki \$5,000. Širdingiausiai visi kviečiami padėti.

Pirmadienį, antradienį ir trečiadienį, įpuola Kryžiaus, bei Maldos dienos. Kur galima žmonės daro procesijas, klauso šv. mišių ir meldžiasi.

Šv. Petro par. bažnyčioje bus pamaldos tų dienų vakarais.

Ketvirtadienį yra didelė V. J. dangų žengimo šventė. Katalikams reikia tą dieną išklausyti šv. mišių.

Šv. Petro par. bažnyčioje šv. mišios bus laikomos šiomis valandomis: 5, 6, 7, 8, ir 9; salėje: 6 ir 7:30. Vakare 7:30 bus laikomi Mišparai.

Po Mišparų bus susirinkimas kun. Vlodo Jeskevičiaus, S. J., primicijų bankieto reikalui.

Penktadienį ir šeštadienį, vakare, bus laikomos pamaldos.

South Bostono kunigai, bažnyčioje, prašė žmonių sueiti bažnyčion į padėkos pamaldas, kurią dieną tik Vokietija pasiduos be sąlygų.

Vieton kokių triukšmų geriau yra visai parapijai pasimelsti vieni už kitus.

Katalikų seimely Brocktone, Mr. Brooks, Bostono Mayoro Mr. Kerrigan pavaduotojas įro-

dinėjo reikalą visam pasauliui melstis, kad pasisektų San Francisco konferencija.

MARIJOS DIENA. Kitą šeštadienį, geg. 12 d., Bostono diecezija švęs Marijos dieną. Visose diecezijose bažnyčiose bus laikomos šv. mišios ir sakomi pamokslai.

Šv. Petro par. bažnyčioje, 8 v. r., bus giedamos šv. mišios parapijos vaikų intencijai. Visi parapijos vaikai kviečiami išklausyti šv. mišių eiti prie Sakramentų, pasimelsti ir suteikti mažą auką Marijos altoriams papuošti. Kviečiami ateiti ir tėvai, kurie gali.

Geg. 13 d., 2 val. p. p. kviečiami bernaičiai šv. Kryžiaus Katedron į pašaukimų pamaldas. Rimtai pagalvodami ir besimeldami žmonės atranda savo pašaukimą.

Tą dieną šv. Petro par. bažnyčioje, 8 val. ryte bus giedamos šv. mišios Moterų Sąjungos kuopos int.

10 val. ryte, bus giedamos šv. mišios Vyčių intenc. Prieš šv. mišias bus viešas pasilaukimas Marijai. Per šv. mišias sodalietės, šv. Vardo draugija, choras ir vyčiai eis bendrai prie šv. Komunijos.

Po šių pamaldų, bažnytinėje salėje, įvyks vieši pusryčiai. 3 val. p. p., vaidinimas.

Rusteika Priims Kunigo Šventinimus Rugpiūčio Mėnesyje

Ateinantį rugpiūčio mėnesį, tolimoj Indiana valstybėje, St. Meinrad Seminarijoje, to pat vardo miestely, kunigo šventinimus priims South Bostonietis klierikas Bronius Rusteika, sūnus Onos ir Kazio Rusteikų gyvenančių E. Sixth St., So. Bostone, žinomų katalikiškų draugijų tarpe darbuotojų. Primičias laikyti parvyks į South Bostoną, o vėliau vyks į Kansas vyskupiją darbuotis.

Bronius Rusteika tik prieš kelis metus persikėlė į Sv. Meinrado seminariją ir Kansas vyskupiją. Prieš tai lankė Tėvų Marijonų (lietuvių) seminariją Hinsdale, Ill. ir yra baigęs Marianopolio Kolegiją, Thompson, Conn., todėl puikiai vartoja lietuvių kalbą ir lietuvių reikalai jam gerai žinomi ir arti širdies. Rap.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gaillūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — B. Cuntienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Lėdininkė — Ona Stanulūnaitė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolą raštininkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Juozas Svagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleičis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Lėdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

WOMEN IN WAR

HARRIET ACKLAND — ROWED A REVOLUTIONARY WAR SPY TO SAFETY!

1945 WOMEN SAVE USED COOKING FATS TO HELP WIN THE WAR. FATS AND OILS ARE NEEDED IN THE MANUFACTURE OF SHELLS, BOMBS, BATTLEFIELD MEDICINES, AS WELL AS HOME FRONT NECESSITIES, LIKE SYNTHETIC RUBBER, PAINTS, AND SOAP!

Baigia Ruošti

BALF Bostono skyrus baigia ruošti kitą siuntinį drabužių į Centrą. Jį išsiųs pabaigoje gegužės mėnesio. Todėl, kurie turite atliekamų drabužių, paaukokite jas Lietuvos vargstančioms žmonėms atnešdami ar atveždami į vietos priėmimo punktą, kuris randasi Amerikos Legijono St. Dariaus Posto patalpose, kamps C ir Athens St. Tą galite atlikti penktadienio vakarais.

Kadangi kitas siuntinys numatoma paruošti tik į rudenį, todėl paskubėkite drabužių tuoj sunėsti, kad jas būtų galima išsiųsti gegužės mėn. pabaigoje. Rap.

LANKESI

Pereitą savaitę lankėsi Mr. & Mrs. Audette iš No. Abington, Mass. Mrs. Veronika, Audette yra pr. Skupų dukterė, kurie yra ilgamečiai 'Darbininko' skaitytojai ir rėmėjai. Mr. Audette yra Dėdės Samo tarnyboje — laivyne. Atsilankymo proga sve-

Pagerbė Adv. Joną Grigalių

Gegužės 3 d. vakare, Blinstrub's šaunioje valgykloje, p. A. J. Namakys pasidarbavimu, įvyko šaunus adv. Jono Grigalių, Bostono miesto nuosavybių įkainuotojų tarybos nario, pagerbimas, jo gimtadienio proga.

Dalyvavo šie: pp. A. J. Namakys, P. Dumas, J. Blake, Dr. A. L. Kapochy, adv. F. J. Bagočius, James Strigūnas, F. Zaleskas, Juozas Casper, A. F. Kneizys, Pranas Razvadauskas, Jonas Romanas, Stasys Chace, J. Zintelis, A. Davulis, D. A. Zaleskas, Jurgis Stukas, Stasys Griganavičius, adv. J. Gailius, Jonas Petrauskas, Juozas Arlauskas.

Visi sveikino adv. Joną Grigalių ir linkėjo jam ilgiausių metų ir aukščiausios vietos valdžios įstaigoje. Daug kas pareiškė, kad adv. Jonas Grigalius yra naturalus kandidatas į Bostono mayorus, nes jis yra artimas buvusio mayoro ir dabartinio gubernatoriaus Maurice J. Tobin draugas. Geriausių sekmių, Jonai! Rap.

Lenkų Pamaldos Katedroje

Gegužės 6 d., 4 val. po pietų Bostono Arkidiecezijos lenkai (taip kaip lietuviai prieš dvi savaites) turėjo pamaldas šv. Kryžiaus Katedroje.

Lenkai taip, kaip ir lietuviai perpildė didžiulę katedrą. Jie bendrai kalbėjo Rožančių (lenkiškai) ir Litaniją. Ispūdingą pamokslą apie Lenkijos dabartinį tragišką likimą pasakė ir palaiminimą suteikė Jo Eksc. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Jų bendras giedojimas buvo išpūdingas. Matyt, kad lenkai bendro giedojimo tradiciją savo bažny-

čiose labiau palaiko nei lietuviai.

Klierikai ir jų choro atmintinas giedojimas nepuošė lenkų pamaldos, kaip kad lietuvių pamaldos už Lietuvą ir teisingą taiką toje pat katedroje balandžio 22 d. Buvęs.

Grįžo Iš Pensylvanijos

Sekmadienį, geg. 6 d. grįžo iš Scranton, Pa. adv. A. O. Shallna, Lietuvos garbės konsulas, kur jis buvo išvykęs praleisti savaitės atostogas pas savo tėvelius ir draugus. Sugrįžęs rado daug darbo.

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas

yra mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

"Šv. Pranciškaus VARPELIS"

duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvos kančias Lietuvoje. Talpina gražius aprašymus, pavzdžių ir trumpų straipsnelių.

Metams kainuoja tik \$2.00

Adresas:

Franciscan Fathers Mount St. Francis Greene, Maine

SV. ONOS NOVENA

Jau išėjo iš spaudos NOVENA prie SV. ONOS ir Stacijomis. Išleido Tėvas Gabrielius Maria Jaskal, C. P. Šių knygučių galite gauti Darbininko administracijoje. Knygutės kaina 15c. Su užsakymu įdėkite į konvertą 15c. ir pasiūskite, DARBININKAS, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. ir tuojau gausite minėtą knygutę.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

PARSIDUODA ŪKIS

\$1500 įmokėti, 9 kambarių namas su 240 akierių žemės ir miško. Pastatai geram stovį, elektrifikuoti. Kaina \$5,200. Rašykite Mr. Douglas, Fort Plain, New York. (8)

Factory to you

Monuments \$85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnų gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermentis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

DAKTARAI
Tel. TROWbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPSYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampus Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI
A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Cecilija Petreikytė, uoli Lietuvos Vyčių 17 kuopos narė ir veikli įvairiose rateliose. Rengiant Spring Frolic šokius, kurie įvyks geg. 12, 1945 m., vakare, Kenmore viešbuty, darbuojasi tikietų platinimo komisijoje ir nuoširdžiai kviečia visus atvykti į rengiamus jaunimo šokius.

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, paroms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINČAS BALUKONIS,
Savininkas
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU. 4645
A New Style For Spring
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.
Soft, Cream-Oil Permanent \$8.
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from \$5. to \$50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.
at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway, South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present
No Appointment Necessary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

NAUJOS KNYGOS

1. Viduramžių Lietuvoje

Buvo laikai, kada į Lietuvą traukdavo daug žmonių iš visų Europos kraštų: tai du šimtai su viršum metų nuo kryžiuočių atsikraustymo į Prūsijos žemes ligi jų ordino galybės žlugimo.

Tada į Lietuvą pagonių mušti plaukdavo riteriai, nuotykių, ieškotojai, kunigaikščiai, poetai ir visoki kitoki kardo garbintojai.

Yra žinoma, kad lietuvių žemę jau viduramžiais regėjo kaikurie prancūzų, austrų ir kitų šalių poetai. Anais laikais prancūzas Machant, su kryžiuočiais lankęsis Lietuvoje, buvo savotiška literatūrinė pažiba, dabar jau pamiršta. Jie yra ne tik buvę prie Nemuno ir Dubysos krantų, bet yra palikę ir aprašymų apie jų matytas vietas, atsitikimus ir žmones.

Tos kelionės į Lietuvą buvo taip išgarsėjusios, kad didysis anglų poetas Chaucer savo "Canterbury Tales" išvedė vieną tokių riterių, kuris buvo kovęsis Lietuvoje.

Tarp kitų didikų, kuriuos paviliojo mūšiai lietuvių pagonių krašte, žinome buvus net vieną Anglijos karalių ir nemaža kitų ano amžiaus garsenybių.

Prieš lietuvius kovoti buvo atvykęs ir vienas prancūzas, kurio giminė iškilo į pasaulio vadus mūsų dienomis. Tasai prancūzas buvo Ghillebert de Lannoy. Jo brolio Baudouin palikuonys vėliau ėmė vadintis Delano, kai apsigyveno Amerikoje. Iš šios giminės Delano šeimos gimė Franklin Delano Roosevelt. Taip minėtas Ghillebert de Lannoy velioniai Amerikos prezidentui buvo tikrai dėdė iš anų tolimų praeities dienų.

Apie šiuos velionies prezidento giminystės faktus ir apie tai, ką anas prancūzų keliauninkas matė prieš penkis šimtus metų Lietuvoje, pasakojama ką tik išspaudos išėjusioje knygoje "Gillebert de Lannoy in Medieval Lithuania".

Šią studiją parašė Petras Klimas, lietuvių istorikas ir diplomatas, o išleido Informacijų Centras. Spaudai šį anglų kalba vertimą parengė K. Jurgėla.

Sis veikalas turi du dalykus. Viena, jame nušviečiamas epizodas iš velionies prezidento giminystės, antra — čia gauname progos žvilgtelėti į anų gadyčių Lietuvą. Mat, Ghillebert de Lannoy savo kelionių pastebėjimus yra užrašęs. Šie jo užrašai yra įdomūs ir svarbūs istorinis dokumentas, ypač atsimeinant, kaip maža medžiagos

mes turime senovės Lietuvos buičiai nušviesti.

Iš šios knygos gauname vieną kitą naudingą ir įdomią žinią apie senas mūsų dienas — kaip atrodė Lietuvos kraštas tose vietose, kur Ghillebert de Lannoy keliavo, ką jis matė Vilniuje, kokios buvo upės, per kurias jis žiemą rogėmis važiuojo, kokį išspūdį jam padarė Vytautas ar Jogaila... Ir daugiau panašių žvilgtelėjimų mūsų praeities tikrovėn čia rastume.

Šiaip šis veikalas yra specialybės, o ne platesnės skaitytojų visumo mėš knyga. Iš mūsų praeities čia yra paimta tik viena

detalė ir ji paduota angliškam skaitytojui. Vietomis toji detalė net per daug nuklysta nuo Lietuvos: pav., kada imama gilintis į Prancūzijos padėtį Ghillebert de Lannoy laiškais.

Manytume, kad anglų kalba mums pirmiau reikėtų viso vaizdo apie Lietuvą, tiek praeityje, tiek ir dabartyje. Todėl būtų gera, kad dėmesys būtų sutelktas išleisti nuodugnai Lietuvos istorijai ir taip pat veikalui, kuris platesniam pasauliui parodytų visokeriopus naujosios Lietuvos laimėjimus.

Kurie Lietuvos istorijoje yra išprusę ir giliau jos praeities gyvenimą pasekę, šis leidinys, gražiai išspausdintas ir apimęs arti šimto puslapių, bus įdomus ir praplečiantis mūsų praėjusios buities vaizdą.

2. Lithuanian Affairs

Knyga "Lithuanian Affairs" apima bibliografinius faktus apie straipsnius, kurie yra pasirodę Lietuvos reikalais New Yorko "Times" nuo 1914 metų ligi 1944 metų gegu-

žės mėnesio. Šį veikalą parengė K. V. Baltramaitis. "Lithuanian Affairs" yra naudingas leidinys laikraštiniams, politikams, visuomenės veikėjams, kny-

O, BANGA!..

O banga, o banga, pilka kareivėlių,
Kuo tu nusižengus, kuo prasikaltai?..
Kad tavo takeliai kančių, ašarėlių,
Kad vieškeliai tavo — kraujas, apkasai...

O banga, o banga, pilkų kareivėlių,
Šventas okeane nekaltų aukų...
Kenčiantis altoriau, skausmo avinėlių,
Krauju sužydėjęs ant pievų, laukų.

Sužydėjęs jūroj, sužydėjęs erdvėj,
Sužydėjęs kalne, klony, ežere...
Sužydęs pasaulis kraujo bangoj merdį,
Drovisi net mėnuo pažvelgt vakare.

Drovisi pats žmogus, rūpinasi verkia,
Priežastį ir kaltę meta ant kitų...
Partijas, tikyba, auksą, skurdą smerkia;
Planuose prarimo daug dienų, naktų.

Ir jau bėga amžiai, amžiai deimantiniai,
Kenčiantis altorius didėja žiedais!
Nors giriasi protai karais paskutiniais,
Bet kiekvienas amžius mosuoja kardais.

O banga, o banga pilkų kareivėlių,
Kuo tu nusižengus, kuo prasikaltai?..
Kad tavo takeliai kančių, ašarėlių,
Kad savo aušrelės dar vis nematai.

Ar ne kalti protai, kurie stumia, varo...
Amžių okeanais alsuoti krauju!
Ko Išminties Vartų sielai neatdaro,
Nepradeda amžių su raktu nauju?

Tas raktas—pats žmogus. Tobulasis žmogus.
Kalvarijos kalne Vienas mirė Toks!
Jo įstatai liko šventi ir patogūs,
Ir be jų bus planas be vertės visoks.

Būk, Kristus! O, žmogau! Būk, Kristus antrasis!
Su siela, su kūnu, su protu, valia...
Tuomet visa žemė taikos rojui rasis,
Pilkam kareivėliui prasijuoks dalia.

Dabar mes kryžiuojam Kristų—kareivėlių.
Stūndome be kaltės po kraujo klanus...
O žemė vis margsta krauju, ašarėlėms,
Užtat, kad nediršta imt Dievo planus.

O banga, o banga, pilkų kareivėlių,
Šventas okeane nekaltų aukų...
Kenčiantis altoriau, skausmo avinėlių,
Ar ilgai žydėsi ant pievų, laukų?

Marija Aukštaitė.

KUR PRAPUOLĖ TAS KELELIS

Kur prapuolė tas kelelis,
Kurs pro kryžių ėjo?
Kur paliko ta seselė,
Kur mane mylėjo?

Jau tas kelias užtvertas,
Daržas padarytas,
Ir ašarų daug išgerta,
Sesuo išvaryta...

Eisiu, eisiu tuos namelius,
Kur ana gyveno;
Pažiūrėsiu, bene rasiu
Jos brolių nors vieną.

O gal gyvą dar tebrasiu
Seną motinėle,
Kuri norint kiek paguostu,
Pasakys dukrelę.

Ir nuėjau per laukelius,
Pro žalias gireles,
Dūsaudamas, vaitodamas,
Liedams ašarėles.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver', kaip yla:
Numylėtojų mano vietoj
Gyvena barzdyla.

Nebėr jos brolio nė vieno,
Visi išvaryti,
Ir senutei motinėlei
Vartai uždaryti...

Oi! matute motinėle,
Kur tavo dukrelė?
Gal kukuoja ten Samaroj
Kaipo gegužėlė.

Oi! Dievuliai! Kad galėčiau
Kaip paukščiai skrajoti,
Lėkčiau per dienas nakteles
Meilės aplankyti.

gynams ir bibliotekoms. Ten galima lengvai atsekti svarbesnių Lietuvos įvykių eigą laiko tvarka ir taip pat rasti New Yorko "Times" nuomonę eile aktualių klausimų, pav., apie Sovietų okupaciją Lietuvos, apie komunistinius rinkimus ir tt.

Iš viso straipsnių yra sužymėta 1990. Tarp jų editorialais praėjo 63 — iš jų 13 lietuvių klausimų, 11 Klaipėdos klausimų ir 7 rusų okupaciją.

Rašytojų ir korespondentų lietuviškoms temoms surašyta 124.

Savo gausumu pirmojo vietoj stovi Otto D. Toliščius, parašęs 51 straipsnį Lietuvos klausimais; toliau eina Walter Duranty su 43 str., Edwin L. James su 16, J. Szapiro 16, Applegate 12, Gedye 11, Denny 10 ir W. W. Williams 10.

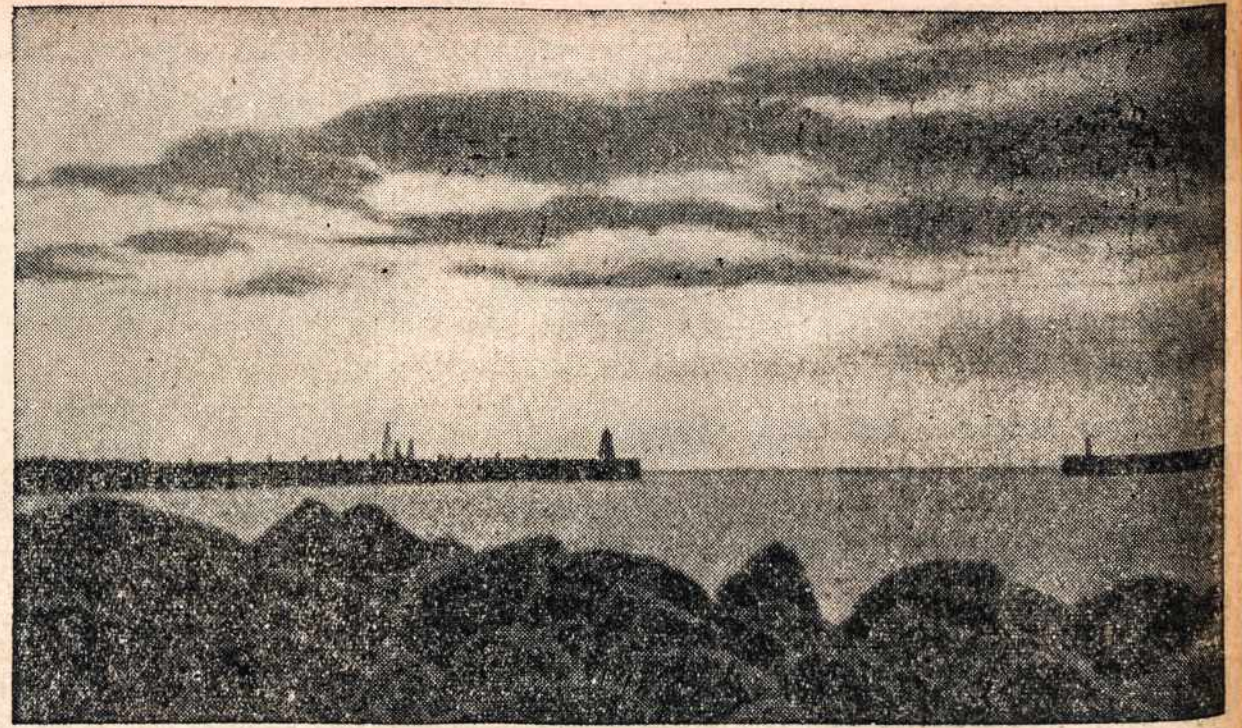
Iš lietuvių daugiausia korespondencijų parašė: V. F. Jankauskas 8 korp.; A. M. Martus 2; J. O. Širvydas 4; C. R. Jurgėla 3; C. Pilėnas-Palmer 3; Petras Mikolainis 2; H. Rabinavičius 2; P. Žadeikis 2.

Iš viso temų bendrame indekse yra 363.

Daugiausia straipsnių buvo rašyta šiais klausimais: Vilniaus klausimu 445 str.; Klaipėdos klausimu 437; Santykiai su U. S. S. R. (neskaitant medžiagos apie rusų okupaciją ar rusų pretensijas į Lietuvą), 268 str.; Rusų okupacija 147 str.; Santykiai su Lenkija (prieš 1920 m. lapkr. 9 d. ir po 1938 m. kovo 19 d.), 111 str.; Vyriausybė ir politika, 90 str.; Rusų pretensijos į Lietuvą, 66 str.; Santykiai su Vokietija (neįskaitant medžiagos apie vokiečių okupacijas ar vokiečių evakuacijas), 51 str.; Santykiai su J. A. V., 49 str.; Žydai Lietuvoje 48 straipsniai.

Iš viso šios knygos egzempliorių mimeografuota 354.

A. Vaičiulaitis.

Lietuvos jūra — vartai į platųjį pasaulį. Šiandien sukaustyta nelaisvės ledais. Šiandien skundžiasi lietuvis, kad jo šalelė paliko uždarą kalėjimą... Lietuvis iš-tremtas iš savo krašto; lietuvis išmestas iš savo pilietiško teisių; lietuvis vergau-ja azijatams, kurie pilna kląsta engia laisvo žmogaus teises...

Kaipgi Gražus Gražus Žolynų Darželis

Kaipgi gražus gražus žolynų darželis,
Pilnas jau prisėtas gražių rūtelėlių!
Dailiai aptvėrė mano brolelis,
Užtat jam vainiką nupint ketinu.

Mano žolynėliai žydėti pradėjo,
Kokia man linksmybė, kas gal apskait,
Tartum žemės turtus kas man prižadėjo,
Vien tik širdį traukia, kad juos pamatyt!

Žydi man lelijos, žydi pinavijos,
Žydi jurgynai, žydi jokūbėliai,
Žydi gvaizdikai, žydi žirniukai,
Žydi šalavijos ir čebatėliai.

Žydi man razetos, žydi mano mėtos,
Žydi man rožės—tiliponėliai,
Žydi man rūtos, žydi ir nasturtos.
Žodžiu — jau pražydi visi kvietkeliai!

O aš mergužėlė visų gėlių ponija,
O aš karalaitė tarp visų žiedų!
Giedu darželyj jaunystės stone,
Dar aš nesuprantu vargų ir bėdų.

Čia lakštingėlė, meilingas paukštėlis,
Gieda po darželį kožną rytelį,
Kožną rytelį, kai teka saulelė,
Rasa po žolynus kaip perlai rieda.

Man ramus vėjelis nuo žolynų pučia,
Kaipgi gardžiai kvepia mano darželis,
Norint nuvargus ar nuliūdus būčiau,
Čia mane prakalbin kožnas kvietkelis.

Žydėkit, kvepėkit, jūs mano kvietkeliai,
Tegul skaisčiai žiba jūsų grožybė!
Tegul kožnas žino ir tegul išmano,
Kam jums sutvėrė Dievo galybė. Vienažindis.

Sudiev, Kvietkeli

Sudiev, kvietkeli tu brangiausias;
Sudiev ir laimė, man biednam.
Matau — paskyrė taip Aukščiausias,
Jog vargt ant svieto reik vienam...

Štai diena jau ir ta adyna,
Kurioj man reikia atsikirt —
Oj, širdis alpsta... Dievas žino,
Kaip reiks gyvent ir kur numirt!

Ir dilgė nevisur žaliuoja,
Šaka be rasos neprigis,
Ir medis pakirstas svyruoja, —
Kaip mano širdis bepagis!

Aušra man nesuteiks skaistumo,
Nė ramus vėjas neramins,
Nė saulė neatneš linksnumo,
Nė tamsi naktis užmigdys.

Kaip gaili rasa skaisiai krinta,
Taip mano ašaros riedės,
Jau gallėstis man širdį kremta.
O! kas kentėti man padės!

Neg' tik berželis svyruonėlis
Per amžius verkdamas, man' supras,
Neg' tik prakalbins tas paukštėlis,
Kurs savo lizdo nebeatras.

Kasdieną man ašarų pietūs
Atneš nelaimių debesis...
Nors kryžiai kris kaip smarkus lietus,
Bet meilės tik nebužgesins.

Mylėjau tave ir mylėsiu,
Kol mane žemėmis užkas,
Sparnuotoms mintimis atlėksiu,
Ir krašte žemės širdis ras.

Ir tavęs niekur neužmiršiu,
Jog siela mano čia paliks,
Tegul iš meilės ir numirsiu —
Mirtis dėl meilės Dievui tiks.

Mirė Išgelbėdama Savo Vyra

Robertas, normanų kunigaikštis, vyresnysis Vilhelmo sūnus, buvo sužeistas užnuodytos strėlės, o jo gydytojai pasakė, kad jis turėsiąs mirti. Būtų galėjęs išlikti gyvas, jei kas būtų iščiulpęs nuodus iš žaizdos, kas būtų norėjęs paaukoti savo gyvastį. Robertas atmetė tokią pagalbą, bet Sibila, jo žmona, iščiulpė jam žaizdą, kai jis miegojo, ir mirė, išgelbėdama savo vyrą.

Savo laiku, kai Frankai laikė apgulę Paryžiaus mūrus, kol badu mirštanti igula pradėjo skūstis, nors tvirtovė buvo gana stipri. Nė vienas kareivis nenorėjo išeiti iš miesto parūpinti maisto. Tik Genovaitė, minios kūdikis, mažu moteliu nuplaukė Sekvana ir pasisekė jai prikaltėti galai pasiušti pagalbą išalkusiems broliams. Frankai žuvo, bet, pakartoję pastangas paimti Paryžių, kai Genovaitės nebuvo mieste, paėmė jie miestą ir uždarė vartus, bijodami jos sugrįžtant. Sargybai buvo įsakyta jos neįleisti. Bet Genovaitė įėjo į miestą kaimiečio drabužiais apsitaisiusi ir pasirodė frankų vadui Hilperikui per turnejų. Tas barbāras paleido vergus ir apdovanojo ėsius žmones. Lig šios dienos Genovaitė laikoma šventąja Paryžiaus globėja.

Būdas lygus kapitalui prekyboje: juo daugiau jo žmogus turi, juo lengviau jis padidinti. Žmogus yra tiek vertas, kiek jis vertina savo būdą.

Pirk Defense Bonds ir Stamps!

FORMER KING Ferdinand of Bulgaria was killed in road accident, according to authoritative reports from Vienna. The 84-year-old ex-monarch was fleeing from Slovakia to Austria. Following Bulgaria's defeat in World War I, Ferdinand abdicated and was succeeded by his son, Boris.

**GIVE NOW...
GIVE MORE** **KEEP YOUR
RED CROSS
AT HIS SIDE**